

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a financí

Bakalářská práce

Riziko zatažení do podvodu na DPH

Vypracoval: Eliška Adamcová
Vedoucí práce: Ing. Zita Drábková, Ph.D., MBA.

České Budějovice 2019

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Ekonomická fakulta
Akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Eliška ADAMCOVÁ**
Osobní číslo: **E16167**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu: **Riziko zatažení do podvodu na DPH**
Zadávací katedra: **Katedra účetnictví a financí**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Vyhodnocení rizik zatažení daňového poplatníka do podvodu na DPH včetně jejich důsledků. Součástí bude navržení konkrétních procesů pro minimalizaci tohoto rizika pro daňového poplatníka.

Rámcová osnova:

1. Úvod.
2. Literární rešerše.
 - 2.1. Povinnosti a práva daňových poplatníků pro DPH.
 - 2.2. Nespolehlivý plátce daně a ručení za daň.
3. Metodika.
4. Praktická část:
 - 4.1. Případová studie.
 - 4.2. Analýza a vyhodnocení daňového rizika pro DPH.
 - 4.3. Doporučení a návrhy pro daňové poplatníky ke snížení daňových rizik.
5. Závěr.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **40-50 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

Kout, P., Líbal, T. (2015). *Komplikované účetní případy a jejich daňové dopady*. Praha: VOX.

Lichnovský, O. (2010). *Daňový řád: komentář*. Praha: C.H.Beck.

Lichnovský, O. (2012). *Daňové spory v judikatuře Nejvyššího správního soudu - komentovaná sbírka judikatur*. Mimořádná příloha časopisu daně a právo. Praha: Wolters Kluwer ČR.

Matyášová, L. (2011). *Daňový řád: s komentářem, důvodovou zprávou a judikaturou ve znění technické novely zák. č. 30/2011 Sb.* Praha: Leges.

Skálová, J. a kol. (2015). *Účetní a daňové souvislosti zákona o obchodních korporacích*. Praha: Wolters Kluwer ČR.

Jones, M., J. (2011). *Creative accounting, fraud and international accounting scandals*. Chichester: John Wiley & Sons.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Zita Drábková, Ph.D., MBA.**
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání bakalářské práce: **1. února 2018**

Termín odevzdání bakalářské práce: **13. dubna 2019**

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (1)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Milán Jílek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 1. února 2018

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to – v nezkrácené podobě/v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací These.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 12. dubna 2019

Eliška Adamcová

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala své vedoucí práce paní Ing. Zitě Drábkové, Ph.D., MBA za vedení při psaní této závěrečné práce. Také děkuji rodině, přátelům, kolegyním a kolegům, kteří mě při psaní podpořili.

Obsah

1	Úvod.....	2
2	Literární rešerše	3
2.1	Povinnosti a práva daňových poplatníků pro DPH	5
2.2	Nespolehlivý plátce daně a ručení za daň	7
2.2.1	Nespolehlivý plátce.....	7
2.2.2	Nespolehlivá osoba	11
2.2.3	Ručení za daň.....	11
3	Metodika	14
4	Praktická část	15
4.1	Případová studie	15
4.2	Analýza a vyhodnocení daňového rizika pro DPH	16
4.2.1	Znalost povinností a práv daňových poplatníků DPH	16
4.2.2	Znalost pojmů nespolehlivý plátce, nespolehlivá osoba.....	18
4.2.3	Znalost institutu ručení za daň a zajišťovací příkaz u daňových poplatníků DPH	21
4.2.4	Vyhodnocení daňového rizika pro DPH.....	30
4.3	Doporučení a návrhy pro daňové poplatníky ke snížení daňových rizik	37
4.3.1	Návrh jednotlivých postupů pro zpracování vnitropodnikové směrnice ..	38
5	Závěr	41
6	Summary	42
7	Seznam literatury	43
	Seznam obrázků, grafů a tabulek	46
	Seznam příloh	47
	Seznam zkratk	48
	Přílohy.....	49

1 Úvod

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou podvodu na dani z přidané hodnoty (dále DPH). Konkrétně jaká je možnost být do takového podvodu zatažen nevědomě či opomenutím při spolupráci například s nespolehlivým plátcem a jaké to pro daňového poplatníka může mít dopady.

Zákon o DPH (dále ZDPH) je považován v České republice (dále ČR) za jeden z nejkomplicovanějších a nejobsáhlejších zákonů. Vzhledem k neustálým změnám a harmonizaci nepřímých daní Evropskou unií (dále EU), může být i pro zdatného člověka těžké se v neustálých novelách a celkové problematice DPH orientovat.

A jak nám je již od útlého dětství mnohdy vtoukáno do hlavy – neznalost zákona neomlouvá, a proto je nejlepší prevencí učit se zákonům správně porozumět či mít kontakt na nějakého daňového poradce, který v případě potřeby pomůže vše správně vyložit a zařídit.

První část této práce obsahuje představení pojmů související s DPH a osoby, které mohou v rámci DPH vystupovat. Dále budou popsány práva a povinnosti těchto osob, problematika nespolehlivých plátců, nespolehlivých osob a institut ručení za daň.

Druhá část bude tvořena analýzou výsledků dotazníku, které pomohou k dosažení cíle této práce vyhodnotit rizika daňového poplatníka do podvodu na DPH a jeho dopadů. V závěru praktické části budou navrženy doporučení, jak těmto rizikům předcházet.

2 Literární rešerše

Zákon o dani z přidané hodnoty je nejčastějším zákonem v ČR, který prochází různými právními úpravami. K těmto novelám dochází především z důvodu harmonizace daně v rámci EU, kdy každý členský stát je povinen zapracovávat různé body ze Směrnice EU do své legislativy.

Hlavním důvodem pro harmonizaci nejen nepřímých daní – tedy DPH, ale i dalších daní je zajištění sjednocení trhu v rámci EU. Již několik let EU pracuje na tom, aby pravidla pro všechny členské státy byly ideálně stejné nebo alespoň rozdíly minimální. Z tohoto hlediska byly určeny i např. minimální sazby DPH (snížená 5 % a základní 15 %), které členské státy EU musí dodržovat, pokud nemají vyjednanou nějakou výjimku. (Široký, 2018)

Jak bude dále uvedeno v ČR pro kontrolu údajů u plátce DPH např. platnosti daňového identifikačního čísla (dále DIČ), můžeme využít stránky registr plátců DPH a v rámci plátců v EU lze použít stránky VIES, které slouží k ověření platného VAT (českého DIČ).

Nejnovější informací je, že byl schválen tzv. Daňový balíček 2019 dne 13. března 2019 poslaneckou sněmovnou, který by vešel v platnost 1. dubna 2019. Daňový balíček upravuje nejen ZDPH, ale také např. daň z příjmů, spotřební daň. (“Poslanecká sněmovna opět schválila daňový balíček Ministerstva financí”, 2019) Mezi novými změnami v rámci novely DPH jsou například:

- Změnu způsobu výpočtu daně shora.
- Zrušení pokuty za porušení povinností v rámci kontrolního hlášení, pokud platební výměr nebude doručen správcem daně do 6 měsíců od doby porušení povinností.

(“Rozsáhlá novela zákona DPH pro rok 2019 a její přechodná ustanovení”, 2019)

Vzhledem ke zmíněným novelám může být mnohdy těžké správně ZDPH porozumět i pro účetní či daňové poradce, natož pro obyčejného občana.

Výběr DPH přináší jeden z nejvyšších příjmů do veřejného rozpočtu ČR. Za rok 2018 byl příjem do státního rozpočtu z DPH cca 413,3 mld. Kč. (“Celostátní hrubý výnos sdílených daní a daně z hazardních her v letech 2011 až 2019”, 2019)

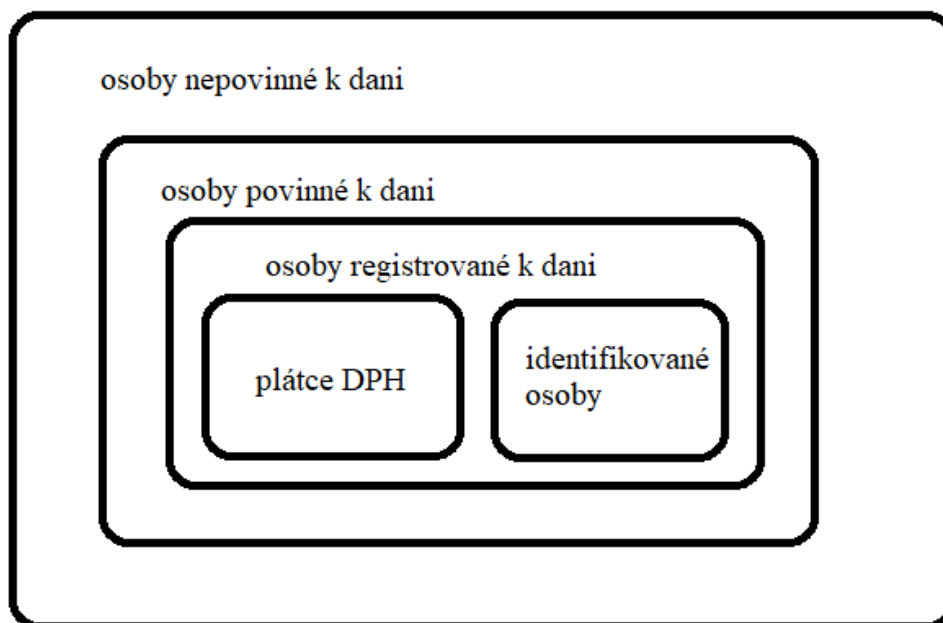
V každém zákoně v ČR jsou specifikovány práva a povinnosti všech účastníků. Stejně je tomu i u daňových zákonů, kde jsou u jednotlivých daní specifikovány i daňové subjekty – plátce a poplatník daně. Téměř každá daň má svůj daňový zákon. I z tohoto důvodu máme jeden zákon tzv. Daňový řád, který spravuje obecně chování všech zúčastněných – od správce daně po poplatníka či svědka v případě daňové kontroly. Daňový řád specifikuje, jak probíhá daňová kontrola, práva a povinnosti správce daně stejně tak i daňového poplatníka atd...

Práva a povinnosti určené v Daňovém řádu doplňují více samotné daňové zákony, v této bakalářské práci konkrétně ZDPH. Před upřesněním práv a povinností daňových poplatníků pro DPH je dobré se seznámit s pojmy jednotlivých osob v rámci DPH. Základním rozdělením daňových poplatníků DPH lze považovat na plátce a neplátce daně v rámci ČR. Protože ČR je součástí EU, je definováno v ZDPH více daňových subjektů, které se chovají různě, viz obrázek 1 pro lepší porozumění.

- *Osoby nepovinné k dani* – těmito osobami je převážná část obyvatel ČR a EU, jedná se o nepodnikající osoby, kteří např. chodí do obchodu nebo cestují (ceny zboží a služeb jsou včetně sazby DPH)
- *Osoby povinné k dani* – jsou osoby vykonávající ekonomickou činnost, jsou jimi osoby v rámci celé EU
- *Osoby registrované k dani* – osoby mající přiřazené daňové identifikační číslo pro obchodování v rámci EU, převážně to jsou plátci DPH, ale mohou to být také neplátci DPH (mající nízký obrát, aby se plátci stali)
- *Identifikovaná osoba* – osoba je registrovaná k dani, ale ještě nepřekročila limit pro registraci, nemusí tedy v rámci tuzemska podávat daňové přiznání, ale nesmí zapomenout na povinnosti odvádět daň v případě spolupráce s jinými daňovými subjekty v rámci EU
- *Plátci DPH* – osoby splňující podmínky pro registraci k DPH

(Vančurová, Láchová, & Vítková, 2016)

Obrázek 1: Osoby v DPH

Zdroj: vlastní úprava, (Vančurová, Láchová, & Vítková, 2016)

V této práci je abstrahováno od možného pochybení správce daně, které mohou nastat například při místních šetření, daňových kontrolách nebo registracích k DPH. Touto problematikou, ne vždy správných postupů správců daně, se zabývají ve své publikaci autoři Kobík a Kohoutková. V publikaci řeší např. zamítnutí žádosti k registraci k DPH ze zákona v případě, kde daňový subjekt byl jednatelem a společníkem v jiné společnosti vůči které správce daně dlouhodobě vedl nedoplatky na různých daních. (Kobík & Kohoutková, 2016)

2.1 Povinnosti a práva daňových poplatníků pro DPH

Daňový poplatník vykonávající ekonomickou činnost má v prvé řadě povinnost si hlídat limit pro registraci k plátcí DPH podle § 94, ZDPH:

(1) Osoba povinná k dani uvedená v § 6 je povinna podat přihlášku k registraci do 15 dnů po skončení kalendářního měsíce, ve kterém překročila stanovený obrat.

(2) Plátce uvedený v § 6b až 6e je povinen podat přihlášku k registraci do 15 dnů ode dne, ve kterém se stal plátcem.

V souladu se ZDPH, kdy daňový poplatník překročí limit 1 mil. Kč za posledních 12 měsíců po sobě jdoucích, má povinnost podat přihlášku k registraci.

Jestliže zákonem daný limit nepřekročí může se identifikovaná osoba sama rozhodnout, jestli se chce stát plátcem DPH dle § 97a ZDPH. Pokud subjekt spolupracuje s plátcem DPH, může být pro něho výhodnější se stát plátcem DPH, protože při spolupráci s dalšími plátcem DPH zvyšuje cenu služeb nebo zboží pro konečné spotřebitele.

V přihlášce k registraci musí osoby povinné k dani povinně uvést čísla bankovních účtů, které využívá ke své ekonomické činnosti. Daňový poplatník má právo vybrat si určité bankovní účty, které mají být zveřejněny. Správce daně všechny uvedené bankovní účty ověří a vybrané zveřejní v registru plátců DPH. Tuto povinnost ukládá ZDPH § 96.

Zdaňovacím obdobím dle ZDPH je kalendářní měsíc, ovšem plátce se může rozhodnout pro kalendářní čtvrtletí v případě, kdy je jeho obrat za předcházející kalendářní rok menší než 10 mil. Kč, není nespolehlivým plátcem, není skupinou a změnu oznámí správci daně do konce měsíce ledna příslušného kalendářního roku. (§ 99a, odst. 1, ZDPH)

Při provádění daňové kontroly musí poplatník umožnit správci daně zahájení a provedení kontroly. (§ 86, odst. 1, Daňový řád) V případě probíhající daňové kontroly u právnické osoby, je tato osoba povinna oprávnit zaměstnance nebo jinou fyzickou osobu, která bude jednat jménem právnické osoby se správcem daně (§ 24, odst. 3, Daňový řád)

Právním daňového poplatníka při daňové kontrole je např. dle § 86, odst. 2 Daňového řádu být přítomen při výsleších jeho zaměstnanců, kteří pro něho vykonávají ekonomickou činnost. Dále má daňový poplatník právo předkládat důkazy či je navrhnout, pokud je nemá k dispozici. V případě pochybení daňového subjektu správce daně stanoví lhůtu k odstranění pochybností, která nesmí být kratší než 15 dnů. O průběhu daňové kontroly správce daně sepíše protokol či úřední záznam, kde shrne závěr, zda byly pochybnosti odstraněny zcela nebo částečně. Během daňové kontroly má daňový poplatník právo na nahlížení do protokolu či spisu v pracovní dobu příslušného správce daně. (§ 90, Daňový řád)

Dle § 100 ZDPH musí plátce nebo identifikovaná osoba vést evidenci pro účely DPH, které se vztahují k jejich daňovým povinnostem. Dle této evidence musí být schopni sestavit kontrolní, souhrnné hlášení a daňové přiznání.

Osoby identifikované k dani a plátcem mají povinnost podávat daňové přiznání. Plátce podává daňové tvrzení i v situaci, kdy nevznikla povinnost přiznat daň oproti osobě identifikované k dani.

Plátce je povinen podávat elektronicky podle § 101a, ZDPH:

- daňové přiznání (i dodatečné)
- kontrolní hlášení
- přílohy k daňovému přiznání (či dodatečnému)
- souhrnné hlášení nebo následné
- přihlášku k registraci nebo oznámení o změně registračních údajů

tyto údaje jsou podávány prostřednictvím datové schránky.

Daňový poplatník má právo na zveřejnění bankovních čísel účtů pro jednotlivé daně, aby mohl správně odvádět daně správci daně. Dále má právo na informace, jaké daně může platit bezhotovostně či inkasem. (§ 56, odst. 1, Daňový řád)

U přeplatků na dani daňový poplatník musí podat žádost o vrácení přeplatku na příslušné dani. Přeplatek může být použit na úhradu nedoplatku na jiné dani. O tomto rozhodnutí správce daně informuje prostřednictvím platebního výměru. (§ 154, odst. 3, Daňový řád)

U DPH při vzniku „přeplatku“ tedy nadměrném odpočtu DPH, je vrácen po přezkoumání správcem daně. Většinou se tak děje do 30 dnů od vyměření nadměrného přeplatku a není nutné podávat žádost o vrácení. V případě podání dodatečného přiznání je ale nutné žádost podat. (§ 105, odst. 1, ZDPH)

2.2 Nespolehlivý plátce daně a ručení za daň

Pojmy nespolehlivý plátce daně a ručení za daň jsou v naší legislativě poměrně nové. Byly implementovány do ZDPH na základě Směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému DPH. Definice nového označení plátce a způsob ručení má pomoci správcům daně k efektivnějšímu výběru daní do veřejného rozpočtu a lépe rozpoznat subjekty využívající prostor pro daňové úniky.

2.2.1 Nespolehlivý plátce

Pojem nespolehlivý plátce byl v legislativě ČR zaveden k 1.1.2013 v zákonu č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Definici upravuje § 106a, odst. 1, který zní: „*Poruší-li plátce závažným způsobem své povinnosti vztahující se ke správě daně, správce daně rozhodne, že tento plátce je nespolehlivým plátcem.*“

Je patrné, že zákon není příliš konkrétní a výklad této věty může záviset na uvážení každého jednotlivce. Pro každou osobu může „závažné porušení“ znamenat něco jiného. Z tohoto důvodu byly na webových stránkách Finanční správy vydány Generálním

finančním ředitelstvím (dále jen GFŘ) upřesňující informace, co správce daně tedy finanční úřad považuje za závažné porušení povinností. Od roku 2013 vyšly již 4 informační dodatky. Pokud si projdeme jednotlivé dodatky, zjistíme, že podmínky pro stanovení nespolehlivého plátce se postupem času více vymezovaly a zpříšňovaly. (“Informace GFŘ k aplikaci § 106a zákona č. 235/2004 Sb. ve znění Dodatku č. 4”, 2017)

Dle vydaných dodatků GFŘ správce daně považuje za závažné porušení plnění povinností plátce, aby daňového poplatníka označil za nespolehlivého plátce následující:

- Správce daně doměřil daň v min. výši 500 tis. Kč oproti poslední známé dani.
- Zajišťovací příkaz, který správce daně vydal, nebyl plátcem uhrazen.
- Kumulativní nedoplatek na DPH je za poslední 3 měsíce v min. výši 500 tis. Kč.
- Neuznání plátcem uplatňovaného nároku na odpočet daně, které vedlo k doměření daně oproti řádnému daňovému tvrzení či dodatečnému daňovému tvrzení a tato daň nebyla uhrazena v náhradní lhůtě stanovené správcem daně.
- Opakované vyměřování daně oproti poslední známé dani, min. 2x za posledních 6 měsíců.
- Plátce nijak nespolupracuje se správcem daně, tj. nekomunikuje s ním na základě předložených výzev.
- Plátce opakovaně mařil či nezjednodušoval práci správci daně, a ani v náhradní lhůtě, nepodal daňové přiznání nebo hlášení. To se opakovalo min. 2x za posledních 12 měsíců.
- Plátce neuvedl úplně či pravdivě informace k registraci k DPH, tzn. např. neuvedl správně místo, kde je vykonávána ekonomická činnost, na výzvu nijak nereagoval, či informace neopravil, nedoplnil.
- Stanovení daně na výstupu správcem daně jinak, než uvedl plátce DPH, tento rozdíl je min. o 500 tis. Kč zvýšený, doměřená daň není uhrazena v náhradním termínu.

(“Informace GFŘ k aplikaci § 106a zákona č. 235/2004 Sb. ve znění Dodatku č. 4”, 2017)

V případě zjištění správcem daně jednoho z výše uvedených bodů je u plátce zahájeno posouzení porušení povinností daňového poplatníka. Na základě posouzení správce daně rozhodne o spolehlivosti daného plátce. Plátce se proti tomuto rozhodnutí může do 15 dnů odvolat ode dne doručení rozhodnutí. Pokud je plátce členem skupiny, stává se nespolehlivým plátcem celá skupina. (§ 106a, ZDPH)

V případě, že rozhodnutí nabude právní moci, plátce se stává nespolehlivým a je zapsán do registru plátců DPH s označením „Nespolehlivý plátce – ANO“. (§ 106ab, odst. 4, ZDPH, „Registr plátců DPH“). Registr plátců DPH slouží k informovanosti veřejnosti o nespolehlivých plátcích na DPH. Ověřit informace si můžeme na webových stránkách Finanční správy nebo daňovém portálu.

Nespolehlivý plátci mají podle ZDPH stanovené zdaňovací období měsíc. Plátci, kteří byli kvartálními plátcí, se tak změni na měsíční. (§ 99a, odst. 4, ZDPH)

Po uplynutí jednoho roku od rozhodnutí může nespolehlivý plátce podat žádost o změnu statusu. Správce daně takové žádosti vyhoví, pokud za uplynulých 12 měsíců plátce nijak neporušoval své povinnosti. V opačném případě žádost zamítne. Plátce může žádost opakovat, avšak až po uplynutí dalšího roku. (§ 106ab, ZDPH)

Jak uvedla společnost Bisnode 9. června 2018 ve své tiskové zprávě, došlo v jejich evidenčních databázích ke snížení počtu evidovaných nespolehlivých plátců na 9 721. Přitom ještě na konci ledna evidovali na 10 567 nespolehlivých plátců. Dle společnosti došlo k tomu, že si plátci zvykli na nová pravidla – tedy kontrolní hlášení zavedené v roce 2016. V tomto roce došlo k rapidnímu nárůstu oproti předchozím rokům v počtu evidovaných nespolehlivých plátců. Zároveň z jejich databáze došli k závěru, že nejvíce nespolehlivých plátců je mezi společnostmi s ručením omezeným a firmami, které jsou na trhu „nové“ přibližně 3-5 let. Což lze brát jako období, které je pro firmu klíčové, protože si hledá svou pozici na trhu a vyvíjí se i jako společnost. („Nespolehlivých plátců DPH je nejméně za poslední rok“, 2018)

V tabulce 1 můžeme vidět vývoj počtu nespolehlivých plátců od roku 2015 v jednotlivých krajích v ČR. V Praze je tento počet od počátku nejvyšší. Oproti Jihomoravskému kraji, který je druhý v pořadí, je množství pražských nespolehlivých plátců téměř čtyřnásobný. Tento rozdíl nelze považovat za nijak zvláštní vzhledem k tomu, že Praha je v Česku největší a hlavní město a má zde nejvíce firem nahlášené sídlo.

Tabulka 1: Vývoj počtu nespolehlivých plátců v krajích

Kraj	2Q 2018	1Q 2018	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Praha	5 666	6 023	5 706	3 157	1 298
Jihomoravský kraj	1 307	1 319	1 503	1240	735
Plzeňský kraj	242	264	304	267	128
Středočeský kraj	707	750	841	674	127
Královéhradecký kraj	193	214	323	333	305
Ústecký kraj	431	450	458	436	263
Jihočeský kraj	80	80	78	62	51
Moravskoslezský kraj	382	364	384	371	188
Pardubický kraj	84	87	94	97	67
Olomoucký kraj	163	245	291	243	94
Liberecký kraj	123	136	207	166	48
Zlínský kraj	186	186	218	220	165
Vysočina	90	93	107	91	62
Karlovarský kraj	47	61	79	96	22
Neurčeno	20	14	20	3	1

Zdroj: Bisnode (*“Nespolehlivých plátců DPH je nejméně za poslední rok”*, 2018)

Jedním z uváděných důvodů snížení počtu nespolehlivých plátců je i to, že nespolehlivý plátců svou registraci zruší a po nějakém čase podá přihlášku k registraci nové. Bohužel se zde historie neuchovává, a tak se nespolehlivý plátců mohl stát znovu nespolehlivým plátcem a dostat do nesnází jiné spolehlivé plátců. Ovšem tento nemorální postup je snad vyřešen zavedením nového označení, a to institutu nespolehlivé osoby. (*“Z nespolehlivých plátců DPH se stávají nespolehlivé osoby”*, 2017)

Přestože na jednu stranu se snižuje počet nespolehlivých plátců, počet nespolehlivých osob neustále roste. Jak uvedl web BusinessInfo v článku na svých webových stránkách 5. října 2018:

„Ke konci září v České republice podnikalo 15 542 fyzických osob a firem, které DPH neplatí řádně nebo ji nehradí vůbec. Kromě 8 317 nespolehlivých plátců jde o 7 225 nespolehlivých osob. Zatímco nespolehliví plátců DPH od konce loňského roku ubývají, nespolehlivých osob rychle přibývá.“ (*“Neplatiči DPH či podvodníci? Jejich počet strmě roste”*, 2018)

Lze do budoucna předpokládat, že se tato čísla v budoucnu otočí a bude více nespolehlivých osob než plátců.

2.2.2 Nespolehlivá osoba

Pojem nespolehlivé osoby je znám od 1.7.2017, kdy vstoupil v platnost tzv. Daňový balíček 2017, který byl zveřejněn zákon č. 170/2017 ve Sbírce zákonů, kterým se změnilly některé daňové zákony. Zavedení a evidence těchto osob je podle všeho důsledkem podvodného jednání nespolehlivých plátců, kteří rušili své registrace a zakládali nové. (“Nespolehlivá osoba: Informace k novele zákona o DPH s účinností od 1. 7. 2017”, 2017)

V případě, kdy je plátce DPH evidován jako nespolehlivý a rozhodne se zrušit registraci stává se nespolehlivou osobou a naopak. Nespolehlivou osobou se také může stát jiná osoba než plátce DPH, která závažným způsobem porušuje povinnosti vůči správci daně. Stejně jako nespolehlivý plátce má právo se do 15 dnů proti doručenému rozhodnutí odvolat a po uplynutí jednoho roku od rozhodnutí požádat o vydání rozhodnutí, že není nespolehlivou osobou. Avšak i v tomto případě správce daně může žádost zamítnout, jestliže nespolehlivá osoba stále porušuje své povinnosti. Informace o nespolehlivé osobě se stává veřejně přípustnou. (§ 106aa-ab, ZDPH)

2.2.3 Ručení za daň

Ručení za daň nebo také označení institut ručení za daň je v české legislativě používáno od roku 2011. Tento nástroj byl do legislativy implementován na základě článku 205 směrnice Rady č. 2006/112/ES. Od zavedení u nás došlo k několika právním úpravám o výkladu – naposledy v rámci daňového balíčku v roce 2017. Ručení je upraveno nejen v ZDPH v § 108a-109, ale také v Daňovém řádu v § 171-173.

Daňový řád upravuje základní práva daňového subjektu, který je vyzván jako ručitel za daň. K uvedené povinnosti vyzve správce daně. Proti rozhodnutí se daňový poplatník může odvolat. V rámci odvolacího řízení lze nedoplatek na dani ručiteli snížit. Pokud jsme obeznámeni ručitelskou povinností máme jako daňový subjekt právo nahlížet do spisu, který se týká řešeného nedoplatku. Ovšem pouze do rozsahu pro uplatnění opravného prostředku práva např. odvolání se. K platbě nedoplatku daně nám je správce daně povinen vystavit potvrzení o platbě. Za nedodržení lhůty splatnosti nedoplatku se nevyměřují úroky z prodlení. Úhrada nedoplatku se použije výhradně na nedoplatek, kvůli kterému byl ručitel vyzván k platbě. Ručitelem za daň může být příjemce zdanitelného plnění, ale také může ručit třetí osoba na základě písemného prohlášení daňového subjektu. To znamená, že si firmy např. v rámci skupiny mohou vypomoci v úhradě

v případě ručení za daň. Pokud by to jednu mohlo např. dostat do finančních potíží, může za ni tento závazek splnit jiná firma ze skupiny.

K problematice ručení Generální finanční ředitelství (dále GFŘ) vydalo informace včetně dodatku, aby ujasnili a lépe shrnuli institut ručení za daň. Poslední informace zveřejnili v roce 2017. GFŘ vydalo dodatek č. 1 k upřesnění znění zákona č. 235/2004 Sb., o DPH po novele platné od 1.7.2017.

Vznik ručení může nastat v situacích (GFŘ dodatek č. 1):

- *Ručení příjemce zdanitelného plnění* – plátce DPH přijal zdanitelné plnění v tuzemsku od jiného tuzemského plátce
 - o Naplnil se tzv. znalostní test ohledně neuhrazené daně či zasažení transakce podvodem.
 - o Bez opodstatnění se nejedná o cenu obvyklou – cena je výrazně nižší např. pod konkurenční cenou.
 - o Zboží či služby jsou uhrazeny bezhotovostně na zahraniční bankovní účet.
 - o Zboží či služby jsou hrazeny bezhotovostně na bankovní účet, který není zveřejněn správcem daně (můžeme tedy předpokládat riziko).
 - o Bylo zapláceno za zdanitelné plnění či částečně bezhotovostně na jiný účet než poskytovatele plnění.
 - o Byla poskytnuta úplata za zdanitelné plnění prostřednictvím virtuální měny.
 - o Přijaté plnění od osoby, o které v daný okamžik bylo zveřejněno, že je nespolehlivá osoba.
 - o Jde o DPH z dodání pohonných hmot distributorem pohonných hmot a v okamžiku, kdy poskytovatel není zveřejněn jako distributor dle zákona č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách.
- *Ručení třetí osoby – neboli oprávněný příjemce* – tj. osoba, jejíž postavení upravuje zákon o spotřebních daních

Dle § 109 odst. 1 ZDPH ručitel neboli příjemce zdanitelného plnění ručí za nezaplacenou daň správci daně za zdaňovací období, ve kterém věděl nebo vědět měl a mohl, že:

- Daň nebude úmyslně zaplácena.
- Plátce se úmyslně dostane do neschopnosti zaplatit.
- Dojde ke krácení daně nebo vylákání daňové výhody.

Tzv. ručitelství vzniká naplněním alespoň jednoho z bodů.

Díky spojení „*věděl nebo vědět měl a mohl*“, kterým se dle mého ZDPH chrání před případnou ztrátou do veřejného rozpočtu, jsou daňoví poplatníci v nesnadné situaci a měli by dělat opatření, aby ručit nemuseli. GFŘ ve svém dodatku zmiňuje, že ručitelem se staneme i v případě nevědomosti. Tedy neznalost, nevědomost neomlouvá.

Ručitel může být vyzván k zaplacení nedoplatku daně i z důvodu spolupráce s nespolehlivým plátcem. Institut ručení má pomoci státu a správci daně při výběru DPH. V případě, že plátce DPH tedy dodavatel není schopen daň zaplatit, může správce daně zaplacení požadovat od odběratele. Daňový poplatník ručí za daň, pokud se rozhodne spolupracovat s nespolehlivým plátcem, kde existuje riziko neodvedení DPH na vstupu.

3 Metodika

Praktická část je zpracována pomocí odpovědí respondentů na dotazník zaměřený na DPH a znalost konkrétních pojmů (nespolehlivý plátce, nespolehlivá osoba, ručení za daň a zajišťovací příkaz), které správce daně používá při prevenci proti daňovým podvodům. Pomocí otázek na konkrétní pojmy je analyzována znalost pojmů u respondentů.

Po analýze znalosti vybraných pojmů následuje vyhodnocení dat dotazníku na základě používání nástrojů ke snížení daňových rizik u daňových poplatníků. Díky výsledkům bude možné určit nejčastější pochybení na straně daňových poplatníků DPH, kteří se tak vystavují nebezpečí být zapleteni do podvodu na DPH.

Cílem dotazníku, kromě získání dat pro analýzu a vyhodnocení, je také zjistit, jestli v podnicích respondentů jsou využívány nějaké postupy pro snížení daňového rizika, a jaké kroky to jsou. Tyto údaje pomohou k vyhodnocení situace možnosti zatažení do podvodu na DPH nebo možných dopadů při spolupráci s nespolehlivým plátcem. Na základě výsledků budou doporučeny postupy daňovým subjektům.

Dalším úkolem dotazníku je získat, co nejvíce relevantních odpovědí od respondentů, kteří mohou mít zkušenost s danou problematikou nebo by o těchto pojmech měli mít povědomí vzhledem k pozici, na které pracují. Z tohoto důvodu považuji za důležité v dotazníku klást otázku na pozici, na které respondent pracuje, abych případné irelevantní respondenty mohla vyřadit. Myslím, že účetní či nákupčí by měli mít o těchto pojmech větší přehled než třeba zdravotní sestra či lékař. Otázky v dotazníku jsou otevřené a uzavřené a u vybraných otázek možnost výběru 2 a více odpovědí. Vzhledem k zaměření dotazníku jsem si dovolila u některých otázek i trochu matoucí možnosti ve výběru. V případě získání irelevantních odpovědí, výsledky upravím odečtením těchto odpovědí a nebudou použity v analýze a vyhodnocení v praktické části.

Závěrem a cílem této bakalářské práce je daňovým poplatníkům doporučit nejvhodnější způsob jednotlivých postupů k prevenci proti zatažení do podvodu na DPH.

4 Praktická část

V praktické části jsou prezentovány výsledky dotazníku, které budou jednotlivě komentovány. Získaná data z dotazníku jsou v této části práce analyzována a vyhodnocována.

V závěru praktické části jsou doporučeny návrhy řešení, která by měla pomoci snížit rizika plátců DPH být vtaženi do podvodu např. konkurencí, která úmyslně neplatí DPH nebo uplatňuje neoprávněný nadměrný odpočet, aby získali ze státu peníze.

4.1 Případová studie

Na dotazník zaměřený na znalost vybraných pojmů o DPH odpovědělo celkem 65 osob nejrůznějších povolání, nejčastěji účetní, podnikatelé a pracovníci v marketingu.

Data jsem získala od kolegů/kolegyň v zaměstnání (outsorcingová společnost zpracovávající účetnictví a mzdy) a v bývalém zaměstnání (reklamní agentura zaměřená na zakázkovou výrobu reklamních předmětů). Dotazník jsem také sdílela pomocí sociálních sítí Facebook a LinkedIn. Ve sbírání relevantních dat mě podpořili i kolegové z marketingového oddělení, kteří můj dotazník sdíleli na firemních stránkách na Facebooku.

Dotazník je sestaven ze 4 sekcí:

- 1) Práva a povinnosti daňových poplatníků
- 2) Nespolehlivý plátce/osoba
- 3) Ručení za daň, zajišťovací příkaz
- 4) Zjištění využívaných postupů pro snížení daňového rizika

Každou sekci doplňují ověřovací otázky.

Pomocí odpovědí na jednotlivé otázky jsem získala přehled o tom, jaké je povědomí o zmíněných pojmech je mezi pracovníky ve firmách, popřípadě podnikatelů, kteří mohou výši rizika zatažení podniku do podvodu na DPH ovlivnit. Respondenti také odpovídali, zda využívají nějaké postupy ke snížení daňového rizika v podniku, kde pracují.

Na dotazník odpovědělo 11 irelevantních respondentů, kteří pracují ve zdravotnictví (zdravotní sestry, lékaři). Vyloučila jsem tyto respondenty nejen z důvodu neznalosti DPH, ale především, protože nepracují v prostředí, kde by se reálně setkávali s problematikou DPH. S těmito odpověďmi v praktické části není pracováno kvůli možnému zkreslení výsledků.

Přibližně 5 podnikatelů dotazník odmítlo vyplnit z důvodů:

- neznalosti DPH a nemožnosti výběru „nevím“
- nejsou plátcí DPH

V praktické části je tedy pracováno s odpověďmi od 54 respondentů. Upravené výsledky jsou v příloze 1.

Při zpracování odpovědí sloupcovým grafem jsou odpovědi barevně rozlišeny pro snadnější orientaci. Zelené sloupce znázorňují správné odpovědi a oranžové nesprávný výběr.

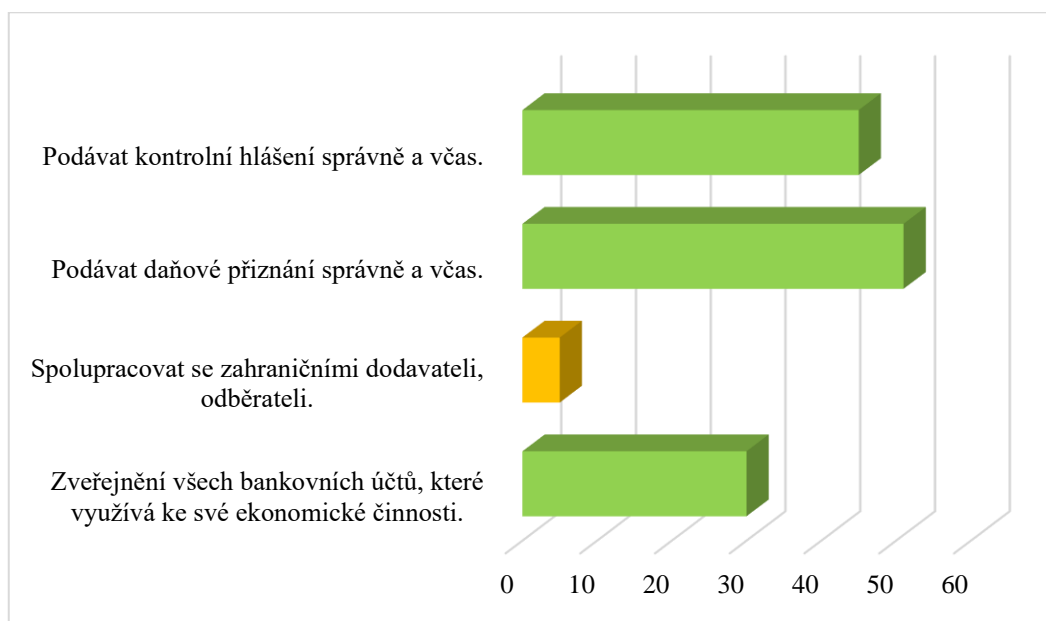
4.2 Analýza a vyhodnocení daňového rizika pro DPH

V následující části bakalářské práce jsou analyzovány výsledky dotazníku podle každé sekce, které jsou v závěru podkapitoly vyhodnoceny. Není důležité pojmy pouze znát, ale je nutné je umět používat pro svoji obranu před případnými riziky od nekalé konkurence.

4.2.1 Znalost povinností a práv daňových poplatníků DPH

První sekce dotazníku je založena na znalosti povinností a práv daňových poplatníků. Považuji za důležité zjistit, zda daňový poplatníci nebo jiné osoby, které jim pomáhají v ekonomické činnosti, např. účetní, obchodníci, marketingoví pracovníci, znají základní práva a povinnosti daňových poplatníků DPH.

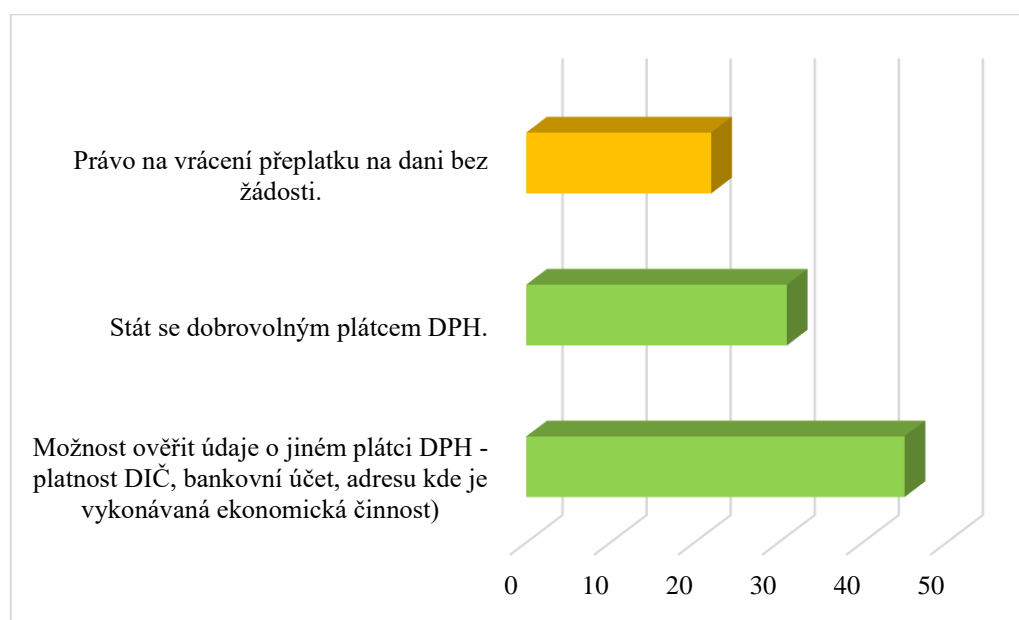
Graf 1: Odpovědi respondentů na otázku „Vyberte povinnosti daňového poplatníka DPH“

Zdroj: vlastní zpracování dat z výsledků dotazníku

V grafu 1 jsou uvedeny výsledky o znalosti povinností daňových poplatníků DPH. Jak z grafu vyplývá, téměř všichni respondenti znají správně základní povinnosti. Mezi nejčastější odpovědi je „Podávat daňové přiznání správci daně správně a včas“. Výběr kontrolního hlášení (dále KH) je o něco menší, což je zajímavé vzhledem k povinnosti podávat KH měsíčně i v případě, kdy je plátcem DPH čtvrtletní. Ovšem znalost o povinnosti zveřejňovat bankovní účet využívající k ekonomické činnosti je již o cca 15 respondentů nižší, tuto odpověď zvolilo 30 respondentů z 54. Pět respondentů se nechalo zmást nesprávnou možností, že musejí spolupracovat se zahraničními dodavateli či odběrateli. Další zajímavostí je nevybrání ani jedné odpovědi všemi respondenty.

Graf 2: Odpovědi respondentů na otázku „Vyberte práva daňového poplatníka DPH“

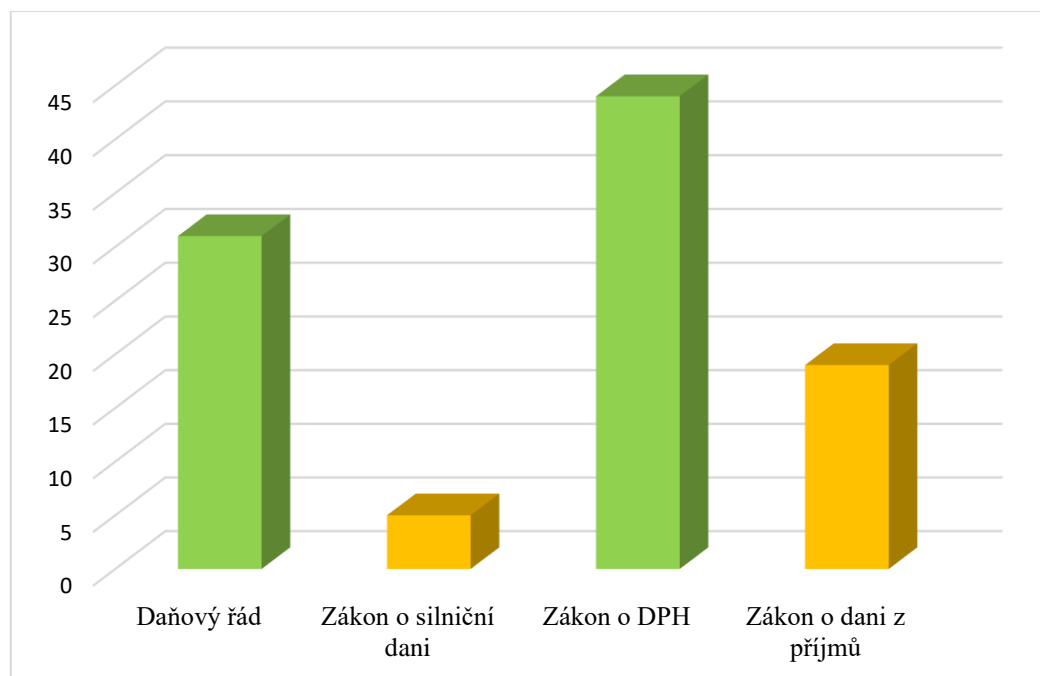
Zdroj: vlastní zpracování dat z výsledků dotazníku

V grafu 2 vidíme výsledky o znalosti práv daňových poplatníků DPH. V odpovědích je správně nejčastěji označena „Možnost ověření údajů o jiném plátcí“. Další správnou odpovědí je „Stát se dobrovolným plátcem DPH“. Stejně jako u první otázky ani zde není vybrána jedna odpověď všemi respondenty.

Pomocí další otázky ověřuji u respondentů, zda vědí, jaké zákony upravují práva a povinnosti daňových poplatníků DPH. Správnými odpověďmi jsou „Daňový řád“ a „Zákon o DPH“. Odpověď „Zákon o silniční dani“ patří mezi matoucí možnost v odpovědích. U odpovědi zákon o dani z příjmů (dále ZDP) se lze domnívat o nesprávném pochopení otázky. ZDP neupravuje práva a povinnosti daňových poplatníků DPH, ale doplňuje informace o daňově uznatelných či neuznatelných nákladech, kde např. v případě

neuznatelných nákladů mnohdy nelze nárokovat odpočet DPH. Výsledky jsou uvedeny v grafu 3 níže.

Graf 3: Odpovědi respondentů na otázku „Jaké zákony upravují práva a povinnosti daňových poplatníků u DPH?“

Zdroj: vlastní zpracování dat z výsledků dotazníku

Zde je velmi zarážející nevybrání odpovědi „Zákon o DPH“ všemi respondenty, takto odpovídalo 44 respondentů. Odpověď „Daňový řád“ vybralo 31 respondentů. I zde by si tedy respondenti měli doplnit, které právní úpravy upravují jejich práva a povinnosti. Odpověď o úpravě práv a povinností v zákoně silniční daně vybralo 5 respondentů, ti pracující jako prodejce, obchodní ředitel, mzdová účetní, provozní manažer a hlavní účetní. Z uvedených pozic mě překvapil výběr odpovědi u hlavní účetní, kde bych předpokládala, že tuto možnost nevybere. U uvedených pozic nejčastěji chyběla odpověď „Daňový řád“.

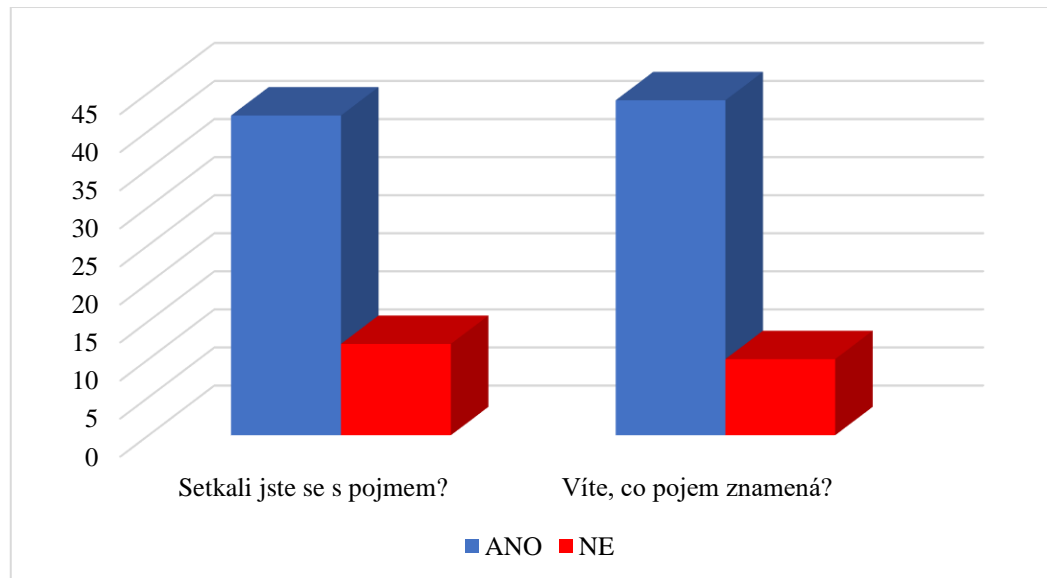
4.2.2 Znalost pojmů nespolehlivý plátce, nespolehlivá osoba

Druhá část dotazníku je zaměřena na znalost pojmů nespolehlivý plátce a nespolehlivá osoba. V této části je zjišťováno, jestli se s uvedenými pojmy respondenti setkali a ví, co znamenají.

Z grafu 4 můžeme vyčíst, že téměř 80 % respondentů se s pojmem nespolehlivý plátce setkalo a zároveň si myslí, že pojem znají. Někteří respondenti také uvádějí, že znají

pojmem, přestože se s ním nesetkali. Mezi osobami, které neznají význam nespolehlivého plátce jsou i pozice jako účetní, obchodníci či manažer marketingu.

Graf 4: Odpovědi respondentů na otázky „Setkali jste se s pojmem nespolehlivý plátce?“ a „Víte, co pojem nespolehlivý plátce znamená?“

Zdroj: vlastní zpracování dat z výsledků dotazníku

Podle výsledků usuzuji, že pojem nespolehlivý plátce je již poměrně známý a každý má alespoň nějakou představu, co znamená. Nespolehlivým plátcem se plátce DPH může stát z mnoha důvodů a některé jsou pro respondenty zažitější a jiné méně. Určité důvody nemusejí být vnímány jako důvod, proč se nespolehlivým plátcem stát.

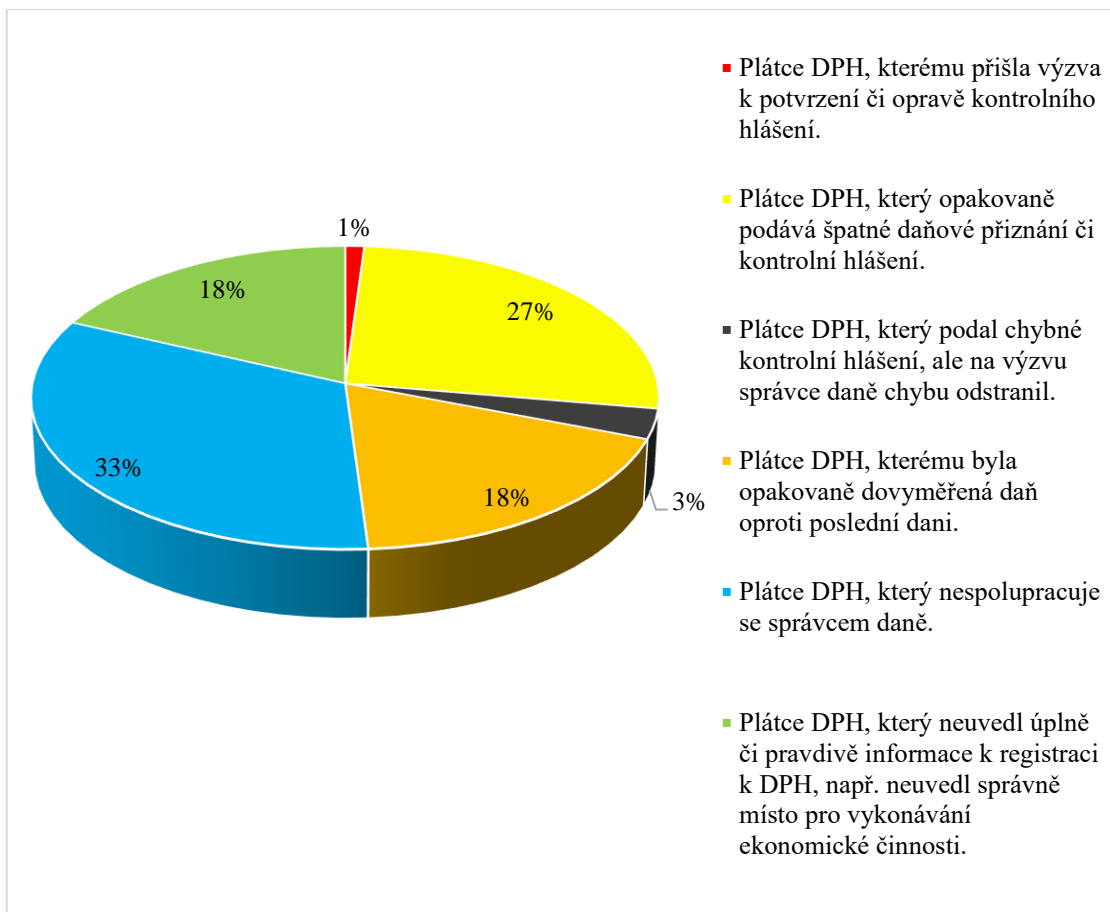
Pro ověření znalosti významu nespolehlivý plátce, vzešla další otázka na respondenty, a to výběr možností, kdy se daňový poplatník může nespolehlivým plátcem stát. V kruhovém grafu 5 je pracováno s daty od respondentů, kteří odpověděli, že vědí, co nespolehlivý plátce znamená. Tito respondenti pracují např. jako administrativní pracovníci, účetní, marketingový manažer, zástupce manažera, obchodní ředitel, prodejci či živnostníci.

Nejčastěji respondenti vybírali za důvody, proč být označen za nespolehlivého plátce správcem daně, kdy plátce DPH:

- Nespolupracuje se správcem daně
- Opakovaně podané chybně KH nebo daňové přiznání DPH

Méně ve vědomí jsou důvody, kdy správce daně daň doměruje nebo plátce DPH neuvedl správně údaje při registraci.

Graf 5: Odpovědi respondentů na otázku „Kdo se může stát nespolehlivým plátcem DPH?“

Zdroj: vlastní zpracování dat z výsledků dotazníku

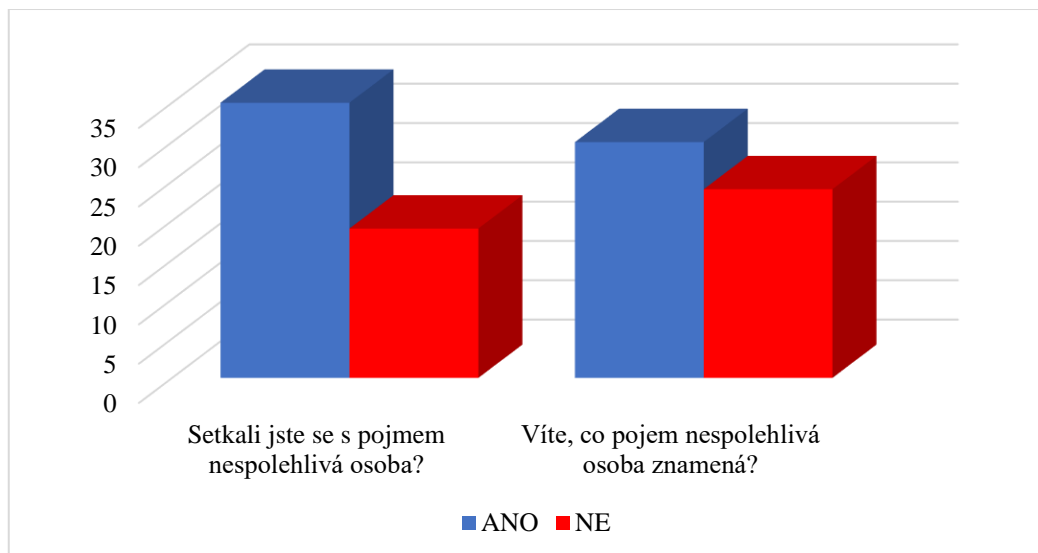
Mezi nabízenými odpověďmi v grafu 5 jsou dvě možnosti, které nejsou správné, a to:

- Plátce DPH, kterému přišla výzva k potvrzení či opravě kontrolního hlášení
- Plátce DPH, který podal chybné kontrolní hlášení, ale na výzvu správce daně chybu odstranil.

V případě, kdy k takovým skutečnostem u plátce DPH dojde, tak správce daně neoznačí plátce DPH jako nespolehlivého plátce. V praxi se běžně stává, že plátcům dojde výzva od správce daně a nemusí to nutně znamenat jeho chybu. Chybu mohl udělat obchodní partner. Primárně ale přijde výzva k opravě nebo potvrzení údajů v KH odběrateli, protože si nárokuje odpočet DPH. Až následně správce daně kontaktuje dodavatele k potvrzení či opravě v KH. Pokud by se toto stávalo pravidelně u jednoho z dodavatelů, měl by

se odběratel mít před takovým dodavatelem na pozoru, protože se tento dodavatel může stát nespolehlivým plátcem.

Graf 6: Odpovědi respondentů na otázky „Setkali jste se s pojmem nespolehlivá osoba?“ a „Víte, co pojem nespolehlivá osoba znamená?“

Zdroj: vlastní zpracování dat z výsledků dotazníku

Z výsledků dotazníku vyplývá, že lidé mají povědomí o nespolehlivém plátcí, ale to samé neplatí o nespolehlivé osobě, jak je uvedeno v grafu 6. To může být způsobeno tím, že zavedení tohoto označení je poměrně nové. S nespolehlivou osobou se setkala 35 respondentů, ale pět z nich neví, co znamená. Celkem 24 respondentů neví, co pojem znamená.

4.2.3 Znalost institutu ručení za daň a zajišťovací příkaz u daňových poplatníků DPH

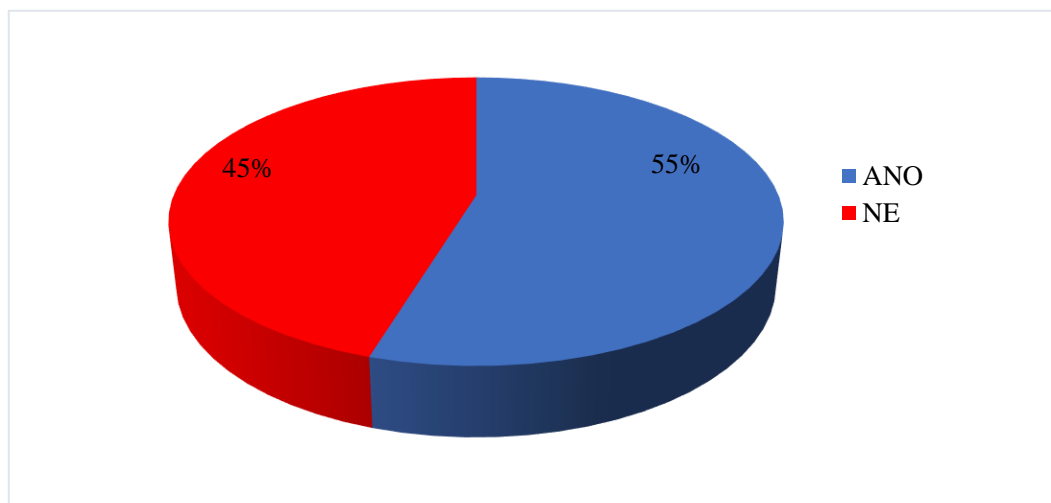
Ve třetí sekci dotazníku je analyzována znalost respondentů institutu ručení za daň a zajišťovacího příkazu.

1) Institut ručení za daň

Graf 7 znázorňuje výsledky první otázky v této sekci, kolik respondentů se setkala s institutem ručení za daň. S tímto nástrojem správce daně se setkala 55 %. Můžeme si klást otázku, zda tento výsledek je pozitivní či nikoli. Myslím, že bychom mohli dojít k rozporuplným závěrům. Na jednu stranu je dobré, že se téměř polovina s pojmem ručení za daň nesešla. Ale na druhou stranu nevíme, jestli je to z důvodu osobní zkušenosti, což je

lepší varianta nebo o institutu ručení za daň neslyšeli. V případě, kdy daňový subjekt neví, že správce daně má k dispozici takový nástroj, tak se před ním nemůže chránit.

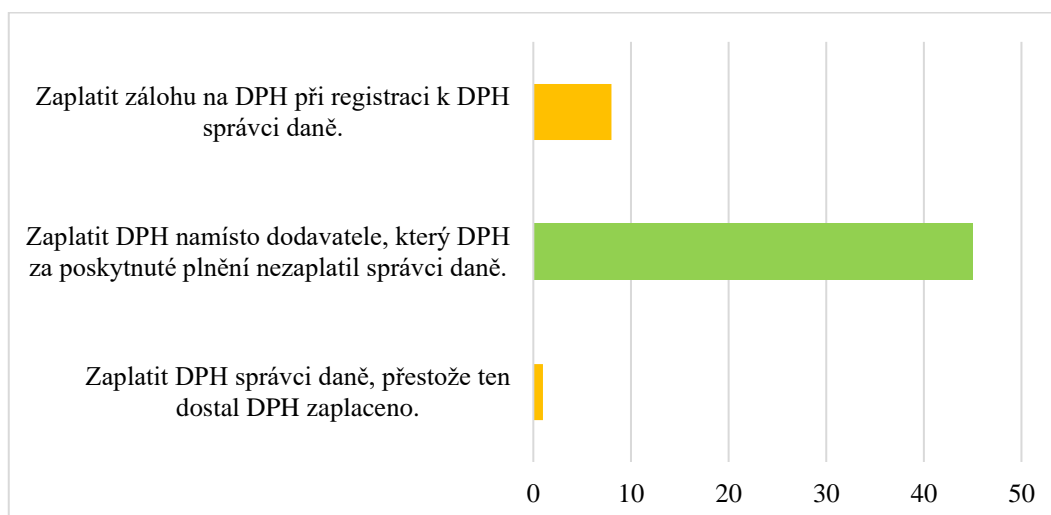
Graf 7: Odpověď respondentů na otázku „Setkali jste se s pojmem ručení za daň?“

Zdroj: vlastní zpracování dat z výsledků dotazníku

Respondenti, kteří odpovídali v grafu 7, že se s institutem ručení za daň nesetkali, pracují převážně na administrativních pozicích, v marketingu, ale jsou jimi i provozní manažer či účetní.

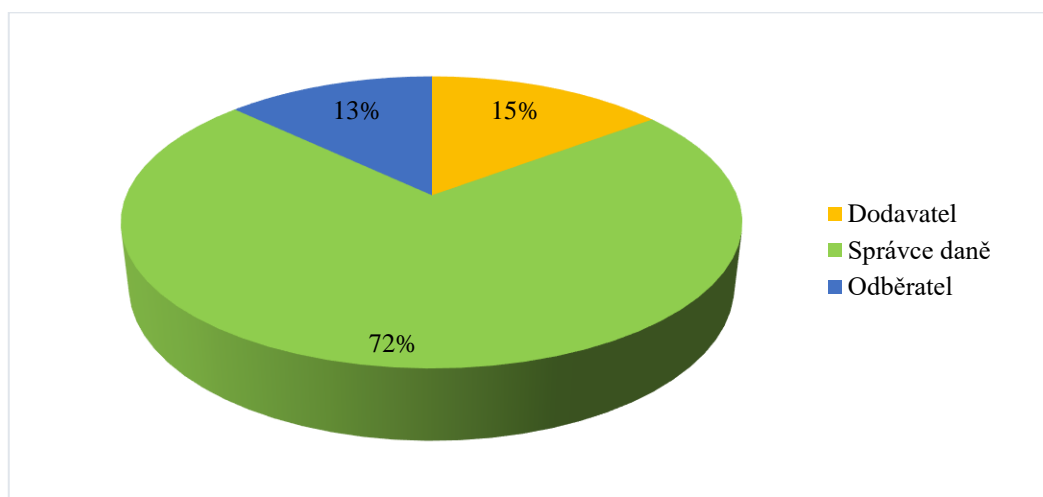
Graf 8: Odpovědi respondentů na otázku „Co znamená pojem ručení za daň?“

Zdroj: vlastní zpracování dat z výsledků dotazníku

V grafu 8 vidíme výsledky ohledně znalosti institutu ručení za daň. Výsledky považují za uspokojivé, protože 45 respondentů z 54 odpovědělo správně, co ručení za daň znamená. Přibližně 9 respondentů se nechalo zmást nesprávnými odpověďmi. Více zarážející jsou výsledky na otázku, kdo nástroj ručení za daň využívá.

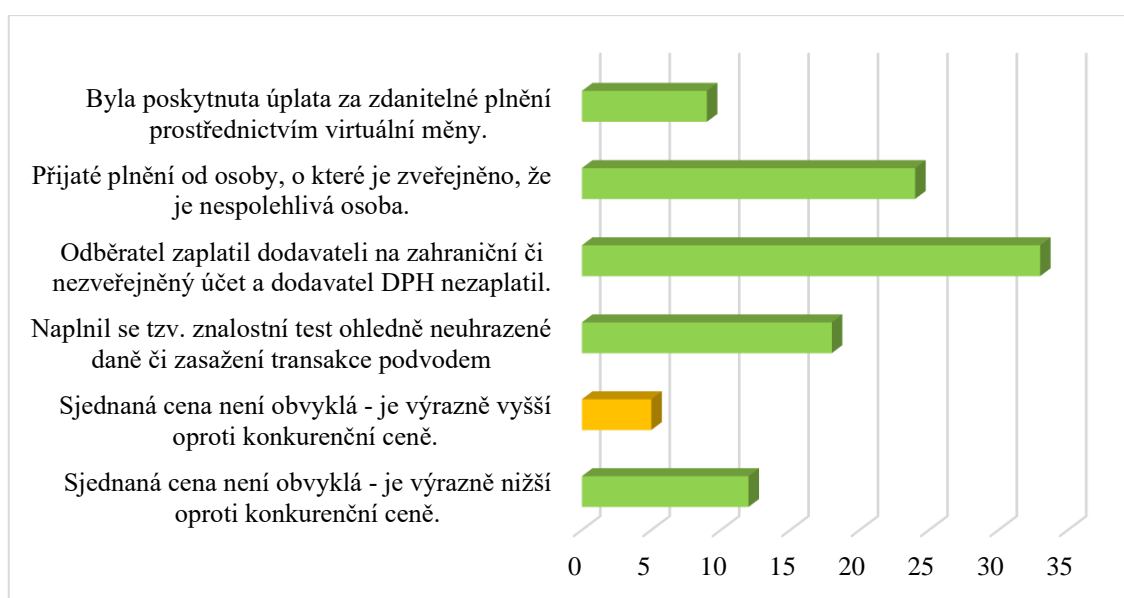
Graf 9: Odpovědi na otázku „Kdo používá nástroj ručení za daň?“

Zdroj: vlastní zpracování dat z výsledků dotazníku

Přestože 45 respondentů odpovědělo správně, co ručení za daň znamená, tak z výsledků grafu 9 vyplývá, že celkem 28 % neví, kdo tento nástroj používá. Tedy že se jedná o nástroj využívaný správcem daně pro zajištění odvedení daně do veřejného rozpočtu. K zamyšlení může být, zda je uvedené procento v grafu 9 vysoké či nikoli. Zvláště, kdy následující otázka v dotazníku je „Kdy může nastat využití institutu ručení za daň správcem daně?“. Lze se tedy domnívat, že by reálné procento neznalosti, kdo ručení za daň využívá, mohl být daleko vyšší.

Graf 10: Odpovědi respondentů na otázku „Kdy může nastat využití institutu ručení za daň správcem daně?“

Zdroj: vlastní zpracování dat z výsledků dotazníku

Graf 10 znázorňuje počet odpovědí u každé možnosti pro využití institutu ručení za daň správcem daně. V dotazníku je pro zmatení jedna nesprávná možnost – označena oranžově. Využití institutu ručení za daň je poměrně široké a znalost použití například pouze v jedné situaci nemusí být pro daňové subjekty dostačující.

Respondenti nejvíce vybírali 3 možnosti, seřazené dle počtu odpovědí:

- 1) Odběratel zaplatil dodavateli na zahraniční či nezveřejněný účet a dodavatel DPH nezaplatil.
- 2) Přijaté plnění od osoby, o které je zveřejněno, že je nespolehlivá osoba.
- 3) Naplnil se tzv. znalostní test ohledně neuhrazené daně či zasažení transakce podvodem.

Podle zbylých dvou správných odpovědí, můžeme předpokládat, že pro daňové subjekty nejsou známy jako důvod pro využití ručení za daň nebo je za důvody pro použití nepovažují. Jsou jimi:

- Byla poskytnuta úplata za zdanitelné plnění prostřednictvím virtuální měny.
- Sjednaná cena není obvyklá – je výrazně nižší oproti konkurenční ceně.

Tyto důvody mohou vést minimálně správce daně k použití institutu ručení za daň správcem daně. Ale i daňové subjekty by měli být na pozoru kvůli hrozícímu podvodu u protistrany. Stále bychom měli mít na paměti, že ZDPH je v tomto ohledu přísný a využívá spojení „*věděl nebo vědět měl a mohl*“.

Představení problematiky virtuálních měn

Vzhledem k tomu, že virtuální měna v České republice doposud není úplně známa – tedy především v právní úpravě, je dobré se mít při využívání virtuální měny na pozoru. Protože virtuální měny (známé také jako kryptoměny) nejsou v současnosti v zákonech plně charakterizovány, jak se při využívání s ní chovat, a proto může představovat pro daňové poplatníky vysoké riziko i v několika dalších oblastech, než je pouze u DPH. Přestože se již delší dobu o této problematice diskutuje, stále není přesně nikde přesně určeno, jak s touto digitální měnou „pracovat“. Nejasnosti ohledně DPH mohou být tedy na místě, zda je nutné odvádět DPH či nikoliv.

Mnohdy bylo spíše řečeno, co kryptoměny nejsou, a tak často lidé, kteří se s digitálními měnami setkávají, jsou nuceni se účastnit různých školení pořádaných osobami,

kterí se o tuto problematiku zajímají a setkávají se s ní praxí. Přesto i oni v současné chvíli sdílejí své vlastní zkušenosti a případné doporučení.

Osobou, která se již delší dobou zabývá problematikou digitálních měn, jak je správně účtovat a danit je Hana Trnková Kocourková, která se podílí i na různých přednáškách o problematice zdanění kryptoměn. Na přednáškách je převážně řešeno účetnictví, oceňování kryptoměn a zdanění příjmů právnických a fyzických osob. V oblasti DPH není moc řešeno. (“Daňové a účetní aspekty kryptoměn – videopřednáška”, 2017)

V publikaci zaměřené na zdanění kryptoměn, která nese i stejný název Zdanění kryptoměn, se autoři zabývají kromě zdanění z příjmů také DPH, kde uvádějí:

„V judikatuře je vyřešená otázka provozování směnárny kryptoměn za fiat. Jedná se o poskytování služby za úplatu, takže spadá do předmětu DPH. Zároveň je to finanční služba osvobozená od DPH. To obecně znamená, že nemáte nárok na odpočet.“

(Hanych, Drgová, & Gremlica, 2018)

Ostatní plnění jsou již bez osvobození a měli bychom z nich odvádět DPH státu. Tedy poskytujeme-li plnění za služby nebo zboží a jsme ochotni nebo chceme přijmout úhradu ve virtuální měně, jsme povinni odvést DPH. Tento výklad se může zdát srozumitelný a jasný, přesto úřady z využívání kryptoměn mají strach a jsou obezřetní. I z tohoto důvodu mohl být institut ručení za daň rozšířen v rámci tzv. Daňového balíčku 2017, který vešel v platnost 1.7.2017 o využití ručení daně úhradou za plnění virtuální měnou. (Truhlářová, 2017)

ZDPH byl doplněn v §109 o odstavec 2, písmena d):

„poskytnuta zcela nebo zčásti virtuální měnou podle právního předpisu upravující některá opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.“

Přijetí nebo poskytnutí úplaty, byť jen z části virtuální měnou může tedy dostat daňový subjekt „do hledáčku“ správce daně nejen kvůli právě nejistému prostředí využití kryptoměn a přiznání DPH za uskutečněná plnění, ale také kvůli obavám ze spolupráce s teroristy.

Na otázku, proč mají úřady strach při platbě virtuální měnou z terorismu, je odpověď jednoduchá. Přestože tu jsou kryptoměny již téměř 10 let, tak je to stále něco nového a státy po celém světě hledají správný způsob, jak s kryptoměnami pracovat. Nákup kryptoměn může být do jisté míry anonymní, což zvyšuje riziko využívané pro možnost praní

peněz, anebo právě pro použití úhrady teroristy nebo jeho financování. Ačkoliv díky využívání tzv. blockchainu tomu tak úplně není. Co je to vlastně blockchain:

„Blockchain je v informatice speciální druh distribuované decentralizované databáze uchovávající neustále se rozšiřující počet záznamů, které jsou chráněny proti neoprávněnému zásahu jak z vnější strany, tak i ze strany samotných uzlů peer-to-peer sítě. Nejčastější aplikací technologie blockchainu je použití jako účetní kniha kryptoměn (např. bitcoinu), jež uchovává transakce provedené uživateli. Kombinace s kryptografií umožňuje zajistit anonymitu operací a zabránit neoprávněným transakcím.“ (“Blockchain”, 2018)

Kvůli určitému druhu anonymity jsou přijaty kroky pro snížení nejen daňového rizika, ale také bezpečnostního upraveny tzv. AML zákonem. Tento zákon udává určitým osobám, specifikovaným v AML zákoně určité povinnosti informovat příslušné státní orgány.

S ohledem na digitální měny byli rozšířeny povinné osoby v § 2, odstavci 1 o písmeno l):

„osoba poskytující služby spojené s virtuální měnou, kterou se pro účely tohoto zákona rozumí elektronicky uchovávaná jednotka bez ohledu na to, zda má nebo nemá emitenta, a která není peněžním prostředkem podle zákona o platebním styku, ale je přijímána jako platba za zboží nebo služby i jinou osobou odlišnou od jejího emitenta.“ (§ 2, odst. 1, písm. l), AML zákon)

Určité povinnosti povinných osob upravují § 7 a § 9. Zmíněné paragrafy uvádějí povinnost identifikovat osobu, která při obchodu překročí hranici 1 000 EUR a povinnost kontroly osoby při obchodu nad 15 000 EUR. Pokud povinná osoba zjistí podezřelý obchod, je povinna o tom informovat Finanční analytický úřad (známý také jako FAÚ). Tato povinnost je zakotvena v §18.

Ministerstvo financí ČR vydalo metodický pokyn v roce 2013 ohledně přístupu povinných osob k digitálním měnám, kteří mají povinnost hlásit obchody nad 15 000 EUR. Již tyto obchody jsou dle metodiky považovány za podezřelé. (“Metodický pokyn o přístupu povinných osob k digitálním měnám”, 2013)

Z výše uvedených důvodů by se tak měli mít obě strany, při obchodu s platbou digitální měnou, na pozoru. Dodavatel kvůli povinnosti identifikace odběratele při plnění vyšším jak 1 000 EUR a odběratel pro možné ručení za daň.

Od těchto opatření uběhlo již pár měsíců a správci daně měli možnost přijít na to, že se nemusí tolik obávat, alespoň u těch menších subjektů, kteří drží kryptoměny. Domnívám se, že daňový poplatníci, alespoň ti poctiví, se obávají možných dopadů při nesprávném postupu daleko více. Nicméně lze předpokládat, že při zjištění správcem daně, že došlo k úhradě za uskutečněné plnění virtuální měnou, bude správce daně zajímat nejen správné odvedení DPH.

Podle článku na webových stránkách coindesk.com je v současné době Evropským parlamentem přijaté opatření, jehož cílem je zabránit používání kryptoměn k praní špinavých peněz a financování terorismu. V rámci těchto opatření musí být tyto subjekty registrována u orgánu. Schválenou směrnicí budou následně členské státy EU zapracovat do jejich právní úpravy do 18 měsíců. Největší obavou při používání kryptoměn je tak v současné době z anonymity a možných rizik plynoucí z ní. (Sundarajan, 2018)

Dalším představovaným rizikem představuje nákup za cenu neobvyklou, tedy výrazně nižší, než je cena obvyklá. Odběratel může nakupovat za tu nejnižší cenu, a to i v dobré víře, ale to se mu může ve výsledku vymstít, protože na základě ceny obvyklé není odvedeno DPH ve výši, v jaké mělo.

Příklad:

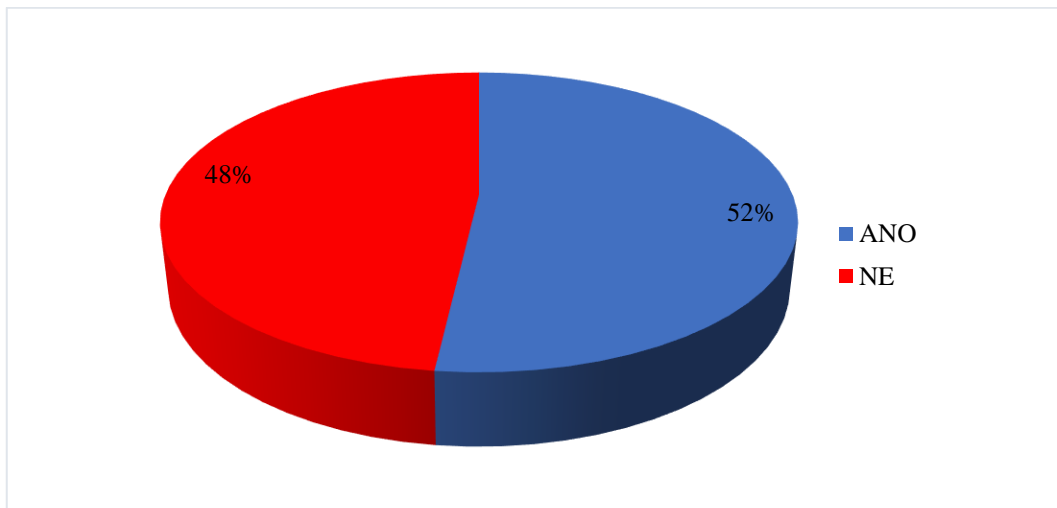
Firma EL, plátce DPH, nakupuje palety pro další zpracování a prodej paletového nábytku. Jako prodejce chce nakoupit, co nejlevněji, a tak koupí palety od firmy AD, která firmě nabídla cenu 50 Kč za kus oproti ostatním dodavatelům, kteří nabízeli cenu 250 Kč za kus. Na základě ceny se rozhodne nakoupit palety od firmy AD, ovšem při daňové kontrole správce daně zjistí, že obvyklá cena je 250 Kč. Z toho důvodu správce daně dovyměří daň z rozdílu. Dodavatel měl odvést daň z 250 Kč a nikoli z 50 Kč. Z jeho strany tedy došlo ke krácení daně. Vzhledem k tomu, že si firma EL dělala průzkum ceny za palety, měla ji přijít cena podezřelá a měla se zajímat o důvod, proč dodavatel nabízí cenu o 200 Kč nižší než ostatní. I v případě, pokud by firma průzkum ceny nedělala, tak by měla být obezřetná ohledně ceny. Ideálně tedy měla firma EL nakoupit palety od jiné firmy, která nabízela palety za cenu obvyklou.

2) Zajišťovací příkaz

V dotazníku je také zkoumáno kolik respondentů přišlo do styku se zajišťovacím příkazem. Podle výsledků dotazníku se se zajišťovacím příkazem setkala 52 %, graf 11. Výsledek se nemusí zdát špatný, ale při hlubším zamyšlení se nad odpovídajícími

respondenty, kteří pracují na pozicích účetní, marketingový manažeři, obchodníci nebo jsou to podnikatelé, se lze domnívat, že by číslo mělo být daleko vyšší.

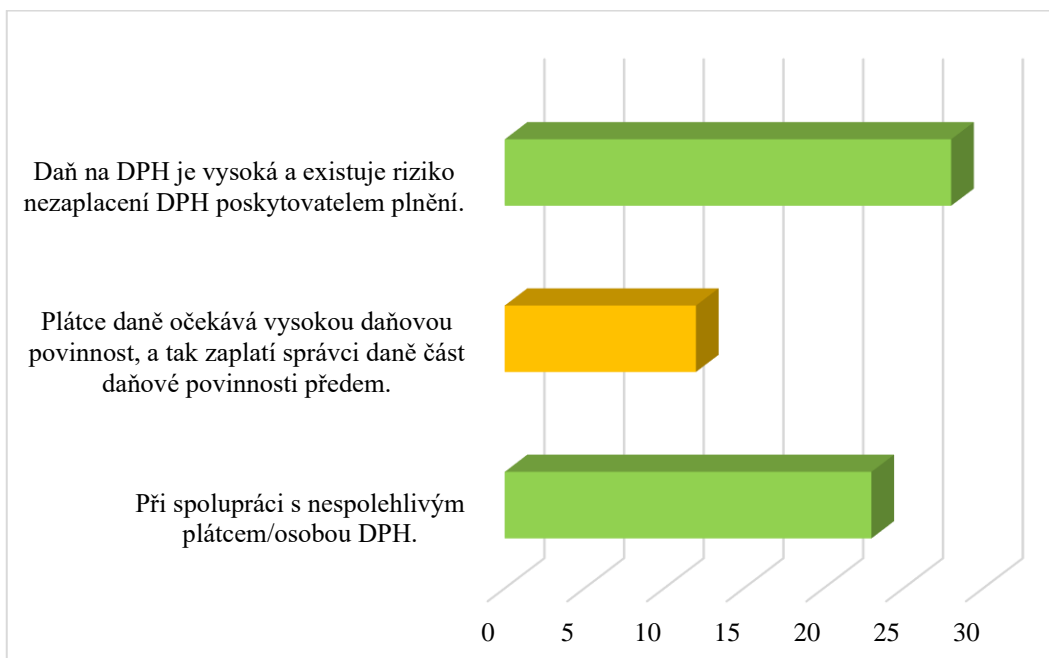
Graf 11: Odpovědi respondentů na otázku „Setkali jste se s pojmem zajišťovací příkaz?“

Zdroj: vlastní zpracování dat z výsledků dotazníku

Zajišťovací příkaz může sloužit nejen jako nástroj pro prevenci s bojem proti daňovým podvodům pro správce daně, ale také daňovým subjektům. Proto pomocí další otázky je zjišťováno, kdy by jej použili.

Graf 12: Odpověď respondentů na otázku „Kdy byste zajišťovací příkaz použili?“

Zdroj: vlastní zpracování dat z výsledků dotazníku

V grafu 12 jsou výsledky, kdy by respondenti zajišťovací příkaz využili. Za překvapivé lze označit nejen poměrně častý výběr nesprávné odpovědi, že „Plátce daně očekává vysokou daňovou povinnost, a tak zaplatí správci daně část daňové povinnosti předem.“, ale především méně častý výběr při spolupráci s nespolehlivým plátcem. Tuto odpověď vybralo pouze 23 respondentů.

Zvolení odpovědi „Při spolupráci s nespolehlivým plátcem/osobou DPH.“ by bylo možné očekávat častěji, protože se může stát, že daňový subjekt bude potřebovat s nespolehlivým plátcem spolupracovat, např. pro ojedinělost jeho nabízených služeb nebo zboží. Proto by měl odběratel vědět, jak se před možným rizikem použití institutu ručení za daň správcem daně bránit, tedy předejít mu. Obezřetní by měli poplatníci být i v takovém případě, pokud se nespolehlivým plátcem stane náš dlouholetý obchodní partner. Nemusíme vědět, zda to není důsledek nějakého pochybení v rámci karuselového obchodu.

Nejčastější odpovědí na otázku v grafu 12 je využití zajišťovacího příkazu, pokud je plnění ve vyšší hodnotě např. v řádech sta tisíc nebo milionů korun a existuje riziko neodvedení DPH dodavatelem, a tak uhradí DPH správci daně namísto dodavatele. Tím předejdou riziku u dodavatele, že by DPH neodvedl.

Myslím, že v praxi může docházet k tomu ve dvou situacích, první z nich je:

- Odběratel se s dodavatelem dohodne o použití příkazu.

V praxi to znamená, že odběratel zaplatí daňový doklad dodavateli bez DPH, které zaplatí správci daně odběratele s údaji, které mu ukládá ZDPH v § 109a, odst. 2:

„Úhrada za poskytovatele zdanitelného plnění se hradí jeho správci daně. Současně s platbou příjemce zdanitelného plnění způsobem zveřejněným správcem daně uvede

- a) Identifikaci poskytovatele zdanitelného plnění,*
- b) daň, na kterou je úhrada určena,*
- c) identifikaci příjemce zdanitelného plnění,*
- d) den uskutečnění zdanitelného plnění nebo den přijetí platby poskytovatelem zdanitelného plnění.“*

Při podání daňového přiznání k DPH následně odběratel poníží platbu správci daně o daň, kterou uhradil v rámci zajišťovacího příkazu, stejně tak i dodavatel si poníží svou daň o částku, kterou namísto něj uhradil odběratel.

Druhou situací, která může v praxi při využití zajišťovacího příkazu:

- Odběratel se jej rozhodne využít, protože předpokládá riziko nezaplacení DPH dodavatelem.

V takovém případě odběratel postupuje v zaplacení daně správci daně stejně jako v předchozím případě, kdyby se s dodavatelem dohodnul. Aby zajišťovací příkaz použil nepotřebuje souhlas dodavatele, tomu tedy oznámí, že mu zaplatí plnění bez výše DPH, které uhradí přímo správci daně. V případě, kdy dodavatel DPH odvede, tak platba odběratele je převedena na jeho osobní daňový účet. (§ 109a, odst. 5, ZDPH) Lze tomu rozumět i tak, že odběrateli vznikne u správce daně přeplatek, o který může následně požádat, aby mu byl vrácen.

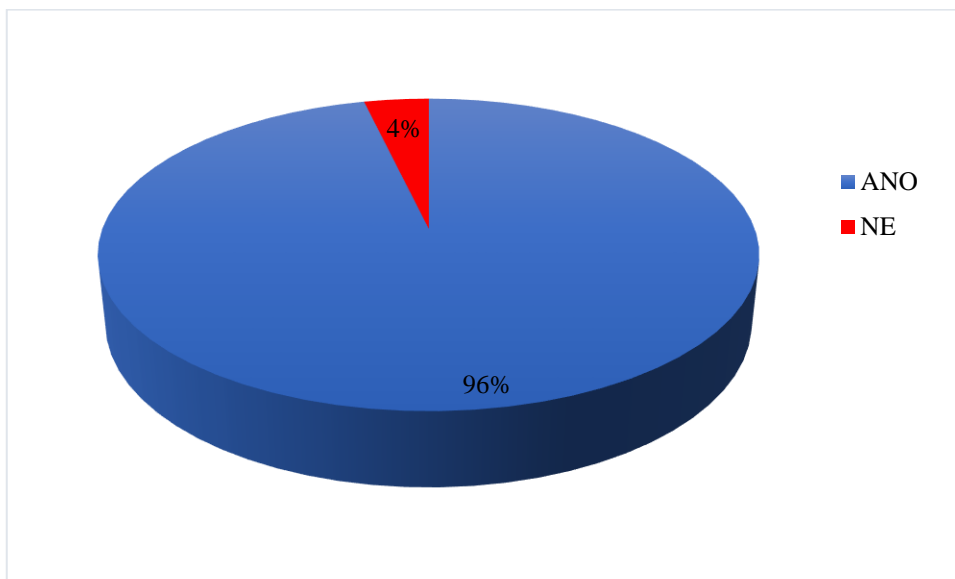
Institut ručení za daň je nástroj správce daně při boji proti daňovým podvodům a stejně tak i zajišťovací příkaz. Je to nástroj k minimalizování rizik nezaplacení daně do veřejného rozpočtu. Ovšem pomocí zajišťovacího příkazu se mohou chránit i daňový poplatníci, kteří se pomocí tohoto příkazu mohou bránit před případným využitím ručení za daň. Kdy v takovém případě může docházet k tomu, že DPH zaplatí dvakrát. Jednou dodavateli, který je neodvedl a podruhé správci daně, který se dožaduje práva na úhradu DPH v rámci plnění.

4.2.4 Vyhodnocení daňového rizika pro DPH

V této části práce jsou vyhodnocována daňová rizika daňových poplatníků DPH pomocí doplňujících otázek v jednotlivých sekcích. Nejdříve jsou ale prezentovány samostatné pomocné otázky.

První pomocnou otázkou v sekci jedna je, zda respondenti vědí, kde ověřovat informace o nespolehlivosti plátců, respektive osob. Graf 13 je zpracován na základě odpovědí na tuto otázku, na kterou 96 % respondentů odpovědělo, že ví, kde informace o zmíněných nespolehlivých plátců nebo osob ověřit. Tito respondenti také uvedli, že by tyto informace hledali na stránkách ARES nebo přímo v registru plátců DPH. Ostatní nevědí, kde potřebné informace pro ověření najít. Ti pracují jako marketingový manažer a provozní manažer. Výsledek považuji za velmi uspokojivý.

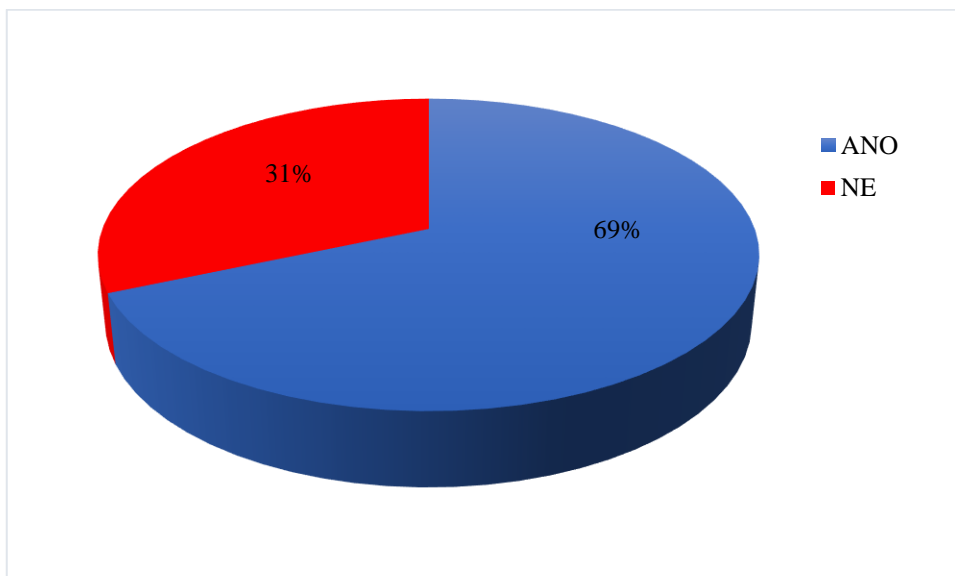
Graf 13: Odpovědi respondentů na otázku „Lze někde zjistit informace o nespolehlivém plátcí/osobě?“

Zdroj: vlastní zpracování dat z výsledků dotazníku

Další ověřovací otázkou je, zda by respondenti ověřovali informace o spolehlivosti plátce u nového dodavatele. V grafu 14 vidíme výsledky, že 31 % respondentů by nového dodavatele nijak neprověřovalo. Přesto výsledek považují za optimistický, protože více jak polovina, přesně 69 % by nového dodavatele prověřovalo.

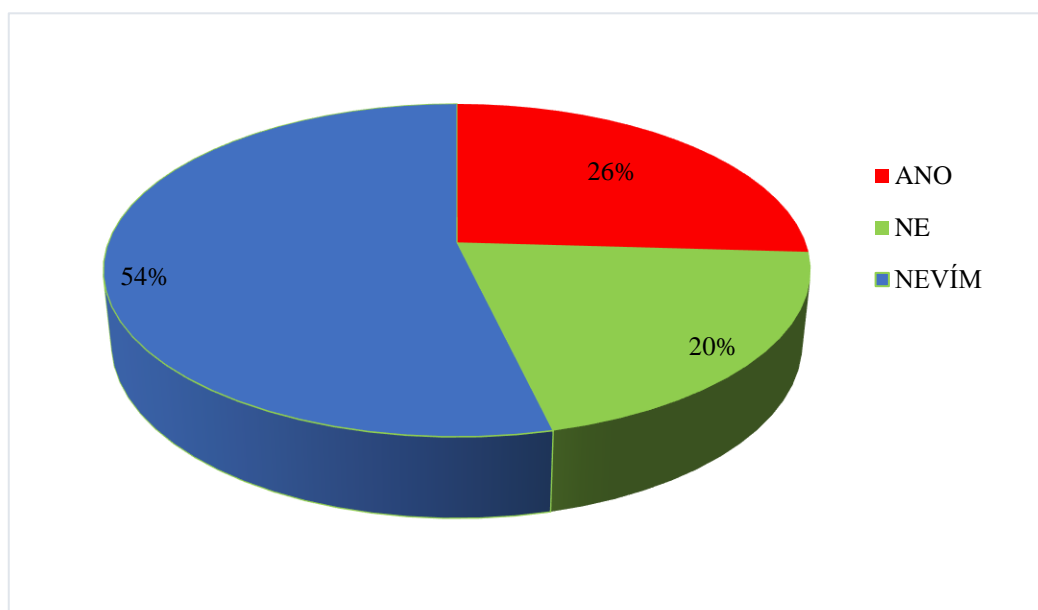
Graf 14: Odpovědi respondentů na otázku „Najdete nového dodavatele služeb či zboží, budete dodavatele prověřovat z pohledu plátce DPH?“

Zdroj: vlastní zpracování dat z výsledků dotazníku

Pokud respondent odpověděl, že by nového dodavatele prověřoval, měl uvést jak. Respondenti by nejčastěji ověřovali spolehlivost plátce, platební morálku, platnost DIČ, solventnost. Mezi dalšími uvedenými odpověďmi byla kontrola zveřejnění bankovních účtů. Nejdetailnější kontrolu dodavatele by provedl respondent pracující jako státní úředník, kterého by zajímalo kromě zveřejněných účtů i státní příslušnost, sídlo společnosti, zveřejňování účetních závěrek, existence webových stránek, výpisy z rejstříku, zda se nemění často jednatele a odkud např. jsou, kde mají uvedené adresy. V příloze 2 jsou uvedeny odpovědi, jak odpovídali respondenti různých pozicích.

Graf 15: Odpovědi respondentů na otázku „Používáte ve společnosti nějaké postupy pro snížení daňového rizika, resp. institutu nespolehlivého plátce daně a ručení za daň?“

Zdroj: vlastní zpracování dat z výsledků dotazníku

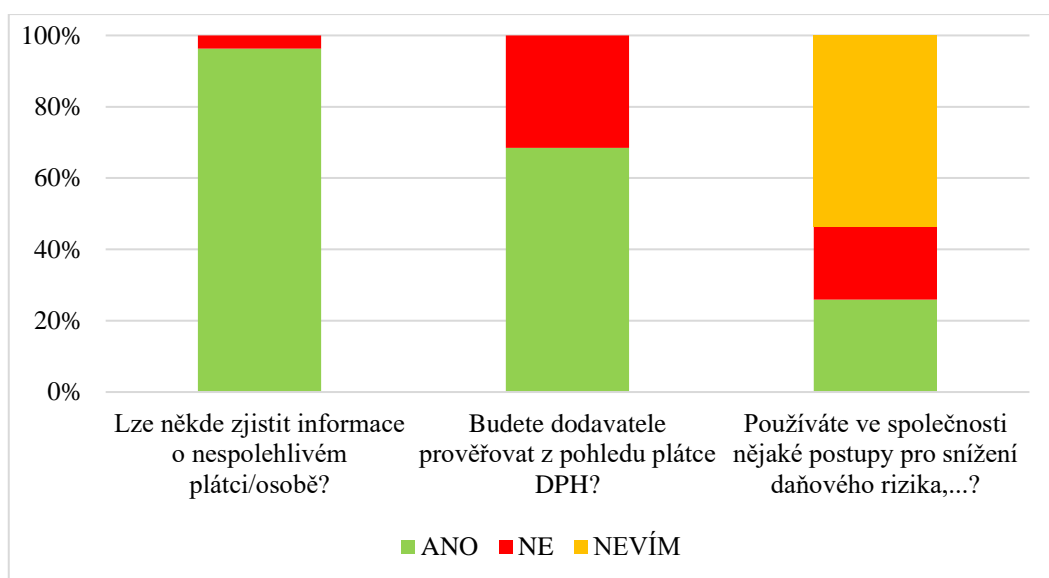
Graf 15 je sestaven na základě odpovědí respondentů, kteří využívají nějaké kroky pro snížení rizika daňového podvodu na DPH v místě, kde pracují. Odpovědi jsou zajímavé trochu děsivé, protože pouhých 26 % uvedlo, že nějaké kroky podnikají. Více jak polovina respondentů neví, zda nějaké postupy používají, aby hrozbu daňového rizika snížili a ostatní podle postupy nemají 20 % nebo o nich nevědí.

V odpovědích 54 % respondentů uvedlo, že neví o využití kroků k prevenci daňového rizika v jejich podniku. To je překvapivé, poněvadž někteří zaměstnanci mohou sami určit kroky pro minimalizaci rizika podnikat, např. detailní prověřování dodavatelů. Mezi těmito respondenty byli např. administrativní pracovníci, marketingový manažer, grafik,

účetní, zástupce manažera, HR asistent, prodejní poradce, obchodník, COO, provozní manažer, úředníci, DHWoperator, disponent.

V následujícím grafu 16 vidíme shrnutí výsledků jednotlivých doplňujících otázek. Vzhledem k předchozím výsledkům u doplňujících otázek jsou výsledky zneklidňující. Zvláště v případě, kdy vezmeme v úvahu výsledky prezentované v grafu 11, kde 96 % respondentů uvedlo znalost možnosti kontroly nespolehlivosti plátců nebo osob a z toho přibližně 70 % respondentů by ověřovala věrohodnost nového dodavatele. Nabízí se tedy otázka, proč pouhých 26 % opravdu nějaké kroky podniká.

Graf 16: Vyhodnocení daňových rizik na základě výsledků z dotazníku

Zdroj: vlastní zpracování dat z výsledků dotazníku

Další otázkou by mohlo být, zda respondenti nepovažují ověření jiného daňového poplatníka jako možnou prevenci daňového rizika. Pravděpodobnější ale je teoretická znalost o tom, co by se mělo dělat a jak, ale v praxi se tak neděje.

V tabulce 2 jsou uvedeny odpovědi respondentů, kteří v podniku nějaké postupy pro snížení daňového rizika využívají.

Tabulka 2: Využití kroků k předcházení daňových rizik – odpovědi

Na jaké pozici pracujete?	Jaké konkrétní kroky jste přijali pro snížení daňových rizik, resp. institutu nespolehlivého plátce a ručení za daň?
Obchodní ředitel v malé společnosti	Finanční plánování, prověřování a zasmluvnění odběratelů
Senior Accountant	Spolupráce pouze se spolehlivými obchodními partnery a v rámci EIS ověřování institutu spolehlivého plátce
Živnostník	Ověření dodavatelů/klientů v obecně dostupných rejstřících a registrech ČR/EU
Účetní	Prověření partnerů na Aresu
Finanční oddělení správa dluhů	x
Účetní konzultant	Prověřování dodavatelů, zda jsou/nejsou nespolehliví plátcí, nespolehlivé osoby, případně ukončení obchodování s takovými subjekty/osobami
Účetní	Ověření DIČ v registru v účetním SW
Úředník	Všechno, co jdou. Doufám :-)
Krizové řízení	Prověрку veřejných rejstříků
OSVČ	Proforma faktura předem, nebo spolupráce se stálými prověřenými klienty
Hlavní účetní	Kontrola nových dodavatelů
Účetní	Kontrola dodavatelů pře Ares
Účetní asistent	Kontrola plátce DPH přes VIES (prostřednictvím účetního SW)
Finanční manager	Vzhledem k nízkému počtu dodavatelů pouze zběžná kontrola ARESu. Nevyplatí se nám implementovat kontrolní mechanismus do SW

Zdroj: vlastní zpracování dat z výsledků dotazníku

Mezi nejčastějšími kroky jsou zmíněny ověření platného DIČ plátců DPH u dodavatelů, odběratelů pomocí registru plátců DPH, prostřednictvím účetního softwaru (SW) nebo stránek ARES, popř. VIES u zahraničních partnerů. Tedy vesměs stejné odpovědi, které byly uvedeny u otázky, co by respondenty zajímalo v případě ověření nového dodavatele. Bohužel více konkrétní respondenti nebyli, a tak lze pouze polemizovat o tom, jak důkladné kontroly dodavatelů přes ARES nebo registr plátců DPH jsou, respektive jaký další postup je v případě zjištění nespolehlivosti plátce.

Vzhledem k tomu, že odpovědi jsou strohé a nedetailní i ohledně kontroly plátců DPH, domnívám se, že taková kontrola nemusí být dostačující. Ověření minimálně platného DIČ považuji za základní kontroly, a to nejen kvůli správnému vystavení daňového dokladu, ale také pro správné sestavení daňového přiznání k DPH a kontrolního hlášení (dále KH). Dovoluji si tvrdit, že i v případě nízkého počtu dodavatelů pouze zběžná kontrola na základě kontroly v registru plátců DPH či využití zálohových faktur, nemusí být dostatečná.

Z analýzy vyplývá, že pro nastavení dostačujících přijatelných kroků pro snížení daňového rizika by si měl daňový poplatník odpovědět na níže uvedené otázky:

- a) Kontroluji při prověření nového dodavatele, odběratele nejen spolehlivost plátce a platné DIČ, ale také zveřejnění bankovních účtů a adresu sídla?
- b) Jak se zachovám v případě, kdy zjistím, že dodavatel je nespolehlivý plátce, resp. osoba?
- c) Všimnu si, že spolehlivá osoba nemá zveřejněný číslo bankovního účtu? Pokud ano, jak budu dále postupovat?
- d) Ověřím si u spolehlivého plátce, kde má sídlo?
- e) Jaký bude postup v případě virtuálního sídla nebo sídla na úřadě?
- f) Jak budu dále postupovat v případě, kdy mi odběratel zálohovou fakturu nezaplatí?
- g) Ověřím si číslo bankovního účtu dodavatele, kam mám zaplatit?
- h) Jak se zachovám, pokud číslo bankovního účtu nedohledám jako zveřejněný?
- i) Požaduji vystavení daňového dokladu k zaplacené záloze v zákonné lhůtě?
- j) Vystavuji včas daňový doklad k přijaté záloze?
- k) Opravdu jsou preventivní kroky o nějaké implementaci nějaké softwaru?
- l) Opravdu ukončíte spolupráci s nespolehlivým plátcem? A to i v případě, kdy se bude jednat o dlouholetého obchodního partnera?

Uvedené otázky mohou vést k dalšímu zamyšlení a k přípravě nových či detailnějších postupů při tvorbě preventivních opatření ke snížení daňového rizika na DPH.

V tabulce 2 je uvedeno, že 2 respondenti nezaznamenali konkrétní kroky. Je tedy otázkou, jestli opravdu nějaké preventivní opatření používají či nikoli anebo je nechtěli uvádět. Přestože 26 % daňových subjektů využívá nějaké kroky k prevenci, tak z odpovědí a vzniklých otázek soudím, že prevence těchto daňových subjektů nemusí být dostačující.

Někteří zaměstnanci se mohou mylně domnívat, že by takové kontroly jako právě ověřovat dodavatele, popř. odběratele měla účetní nebo někdo jiný než oni. A ti jiní např. účetní je na to upozornit a udělat příslušná opatření. Ale s tím úplně nemohu souhlasit, protože k účetní se většinou doklady dostanou až ve chvíli, kdy jsou daňové doklady vystaveny, respektive obchod uzavřen smlouvou. Pokud by ve chvíli uzavřeného obchodu skutečnost o např. nespolehlivém plátcovi zjistila až účetní, může takovou situaci pouze zkusit zmírnit rychlým návrhem řešení. Přitom by protistrana v rámci obchodu již v danou chvíli měla

být prověřena a případná rizika ošetřena, aby obchod byl realizován s minimálním daňovým rizikem. Kroky k prevenci by měli používat osoby na pozicích, které mají moc takovou věc změnit a řešit. Ano, mohou zjištění konzultovat s účetní nebo daňovým poradcem, který by jim měl být schopen poradit, ovšem nelze takovou povinnost na ně plně „přehodit“.

Tabulka 3: Pozice respondentů nevyužívající kroky ke snížení daňového rizika

Na jaké pozici pracujete?	Používáte ve společnosti nějaké postupy pro snížení daňového rizika, resp. institutu nespolehlivého plátce daně a ručení za daň?	Jaké konkrétní kroky jste přijali pro snížení daňových rizik, resp. institutu nespolehlivého plátce a ručení za daň?
Marketingový manažer	NEVÍM	Nevím
OSVČ	NE	Nevím
Marketingový manažer	NEVÍM	Nevím
Event manager	NE	Žádné
Prodejní poradce	NEVÍM	Najetí kvalifikovaného daňového poradce
COO	NEVÍM	Nevím
DWHoperator	NEVÍM	Nevím
Disponent	NEVÍM	Nevím
Přípravář staveb – plátce DPH	NEVÍM	Nemám ponětí
Provozní manažer	NEVÍM	Nevím
Prodejce	NEVÍM	Kontrola zákazníka
Manažer marketingového oddělení	NEVÍM	Nevím
Obchodník	NEVÍM	Žádné, pokud to někdo řeší, tak účetní oddělení, ne já.
Marketingová asistentka	NEVÍM	žádné...
Financial Controller	NEVÍM	N/A
Marketing Consultant	NEVÍM	Nevím

Zdroj: vlastní zpracování dat z výsledků dotazníku

V tabulce 3 jsou vybrány pozice podle vlastního názoru a zkušeností, u kterých se domnívám, že by při své náplni práce měli aplikovat postupy ke snížení rizika daňového podvodu, protože zmíněné riziko může vzniknout i právě u nich. Podle mého názoru pracovníci marketingu, kteří mnohdy řeší různé reklamní předměty či jiný nákup pro společnost by měli vědět o tom, jak si prověřit dodavatele a kde být obezřetní, stejně by tomu mělo být u obchodníků či různých kalkulantů, vyhledávačů nových dodavatelů, odběratelů.

Z výsledků tedy vyplývá, že možnost rizika zatažení do podvodu je docela vysoké, protože pouhá čtvrtina nějaké postupy ke snížení rizika používá. A jak bylo již nastíněno lze diskutovat, zda opatření jsou dostačující.

Riziko zatažení do podvodu na DPH může být pro firmu vyšší při spolupráci se zahraničními dodavateli nebo odběrateli, ale na preventivní opatření bychom neměli opomíjet ani v případě působení na tuzemském trhu. Nikdy totiž nevíme, s kým spolupracují naši obchodní partneři. Další zvýšené riziko může být u firem, kteří se specializují na požadavky svých klientů a nemají standardizovaný sortiment např. zakázková výroba zboží či služeb. Zde zvýšené riziko vnímám kvůli neustálému vyhledávání nových a nových dodavatelů.

4.3 Doporučení a návrhy pro daňové poplatníky ke snížení daňových rizik

Mohli bychom se ptát, jak řadový zaměstnanec může ve firmě ovlivnit výši rizika, ale odpověď je velmi snadná. Právě zaměstnanec často jménem společnosti nakupuje zboží nebo služby, popřípadě vyhledává nové dodavatele nebo odběratele. Pokud zaměstnanec na pozici např. nákupčí nebude znát význam nespolehlivého plátce a jeho možné dopady spolupráce s ním, firma na to může doplatit nejenom ručením za daň.

Doporučuji v první řadě si uvědomit na základě předmětu ekonomické činnosti, jaká a kde podniku rizika daňového podvodu hrozí. Následně určit zaměstnance, kteří mají moc výši rizika ovlivnit při náplni své práce. Na základě tohoto zjištění stanovit jednotlivé postupy pro kontrolu a prevenci zatažení do podvodu na DPH třetí stranou.

Po určení, kteří pracovníci mají možnost riziko ovlivnit, je řádně proškolit, jak takovým rizikům předcházet, popř. jak s nimi pracovat, pokud není jiná možnost, např. u nespolehlivého plátce. Samozřejmostí by mělo být zpracování vnitropodnikové směrnice, kde by byli jednotlivé postupy prevence definovány, např. jak postupovat při vyhledávání nových obchodních partnerů nebo při spolupráci s nespolehlivým plátcem.

Vzhledem k neustálému vývoji legislativy při boji proti daňovým rizikům doporučuji určit zodpovědného pracovníka, který bude sledovat aktuální informace v právní úpravě. A ty bude nadále předávat pomocí interních školení ostatním kolegyním/kolegům, kteří mají moc daňové riziko v podniku ovlivnit. Tento zodpovědný pracovník by také prováděl školení nových zaměstnanců a zabezpečoval aktuálnost vnitropodnikové směrnice.

Pokud si podnik není jistý určením těchto postupů, měl by oslovit pro konzultaci daňového poradce, který by podniku pomohl se sestavením jednotlivých kroků k prevenci. Daňový poradce může také pomoci s objasněním fungování a dopadů např. institutu ručení za daň nebo s využíváním zajišťovacího příkazu. Dalším využitím daňového poradce

může být prvotní zaškolení zaměstnanců a spolupráce při sestavování jednotlivých postupů ve vnitropodnikové směrnice při boji proti možnému daňovému riziku.

Jestli víme, co je nespolehlivý plátce, měli bychom také vědět, jak v takovém případě postupovat nebo jak se k takové spolupráci staví podnik, kde pracujeme.

4.3.1 Návrh jednotlivých postupů pro zpracování vnitropodnikové směrnice

V této části navrhuji jednotlivé postupy, které by mohli být součástí vnitropodnikové směrnice zaměřené k prevence před možným zatažením podniku do podvodu na DPH. V jednotlivých bodech navrhuji kroky při kontrole dodavatele a další obecná opatření pro preventivní opatření ke snížení daňového rizika. Tyto postupy jsou doplněny o možné pozice v podniku, které by je měli provádět.

1) Vyhledávání nových dodavatelů pro službu či zboží – základní ověření – pozice např. kalkulant (či jiná pozice, která vyhledává pro podnik nové dodavatele)

- Základní ověření
 - Základní údaje z veřejného rejstříku
 - Registr plátců DPH (platnost DIČ, spolehlivost, adresa)
 - Zjištění ceny za služby, zboží
 - Reference

2) Výběr nejvhodnějšího dodavatele – detailnější ověření – pozice např. obchodník, marketinkový asistent, marketingový vedoucí (či jiná pozice, která ovlivňuje výběr dodavatele před finální objednávkou)

- Detailnější ověření
 - Získání informací o základním ověření, popřípadě základní ověření
 - Porovnání cen pro zjištění ceny obvyklé – ideální porovnání min. 2-3 dodavatelů

3) Nový dodavatel služeb či zboží – prověřování – stav před objednávkou – pozice např. nákupčí, manažer, či jiná osoba s právem objednávat jménem podniku

- Ověřování
 - Platnost DIČ, resp. VAT v rámci EU
 - Spolehlivost plátce/osoby DPH v registru plátců DPH
 - Spolehlivý plátce
 - Nespolehlivý plátce
 - Sídlo společnosti
 - Věrohodná adresa, úřad, virtuální adresa
 - Zveřejnění bankovních účtů
 - Platba na zveřejněný účet
 - Platba na nezveřejněný účet – zahraničí
 - Platba na nezveřejněný účet – tuzemsko
 - Prověření firmy jako takové – základní kapitál, jednatelé
 - Jak vysoký je základní kapitál?
 - Mění se často jednatelé?
 - Jaké adresy mají jednatelé?

4) Obchod s nespolehlivým plátcem – navrhovaný postup – pozice např. nákupčí či jiná pověřená osoba nákupu

- Ověření dalších bodů v rámci bodu 3
- Platit na zveřejněný bankovní účet
- Ohlídat včasné vystavení daňového dokladu k platbě v případě zálohové platby
- Ohlídat správnost daňového dokladu
- Použití zajišťovacího příkazu – domluvit se s dodavatelem o tom, aby věděl, že mu zaplatíte o DPH méně.

5) Obchod s tuzemským spolehlivým plátcem – nezveřejněný bankovní účet (tuzemský i zahraniční)

- Použití zajišťovacího příkazu – informovat o tom dodavatele, aby věděl, že mu zaplatíte fakturu poníženou o částku DPH. V případě nesouhlasu jej stejně využít či realizovat obchod s jiným dodavatelem.

6) Dodavatel má sídlo firmy na úřadě nebo má virtuální sídlo

- Zde doporučuji být opravdu obezřetný a opět bych použila zajišťovací příkaz.

7) Stávající dodavatelé – prověřování – pozice např. kalkulanti, nákupčí (vedoucí seznamu dodavatelů)

- Navrhuji stanovit určité období pro ověřování stávajících obchodních partnerů minimálně z pohledu nespolehlivosti plátce.

8) Obecně – vystavování daňových dokladů

- Daňový subjekt by si měl hlídat obdržení a správnost daňových dokladů k přijaté službě či zboží.
- Vystavení daňových dokladů k poskytnuté, popř. přijaté záloze
- Zajistit doručení daňových dokladů a mít o tom důkaz.

Tento návrh členění postupů kontrol je samozřejmě obecný, protože každý podnik by jednotlivé kroky měl mít své ekonomické činnosti na míru. Důležitou součástí vnitropodnikové směrnice by mělo být i určení pozic, které v jaké části obchodu nesou zodpovědnost za zjišťované informace a způsob předání zjištěných informací. Nejdůkladnější kontrolu by měli provádět pracovníci, kteří ve výsledku nákup služby nebo zboží realizují. Ovšem i oni již v této fázi mohou být informováni o možných rizicích od pracovníků, který s nimi na zakázce spolupracují nebo připravují podklady pro samotnou objednávku.

Návrhy jsou zaměřeny především na kontrolu dodavatelů, ovšem základní kontrola by měla probíhat i u potenciálního odběratele. V návrhu není pracováno s prověřováním ze strany účetní, protože ta se o zakázce převážně dozví až ve chvíli, kdy je realizována. To ale neznamená, že by o dané problematice neměla vědět. Právě účetní může být třeba onou pověřenou osobou, která bude zaštiťovat proškolení jednotlivých pracovníků v této problematice.

5 Závěr

Tato práce se zabývala rizikem zatažení do podvodu na DPH u daňových poplatníků. Výše tohoto rizika byla zjišťována pomocí dotazníku, jehož výsledky jsou poutavé, avšak znepokojivé. Riziko u daňových poplatníků považuji za dosti vysoké vzhledem k využívání preventivních kroků u pouhých 26 % respondentů. Jak výsledky dotazníku ukázali, téměř všichni vědí, kde potřebné informace o nespolehlivém plátcí, který představuje dosti vysoké riziko, najít, ale reálně tyto zdroje nevyužívají. Mnoho z respondentů dodavatele ani neověřuje, čímž se riziko podvodu ještě zvyšuje. Nelze se bránit před někým, o kom nevím, kdo je.

Daňovým poplatníkům bych doporučila, aby se nebáli přijmout preventivní opatření ve svém podnikání i přes počáteční nevoli svých zaměstnanců, pro které to může znamenat novou povinnost při výkonu práce.

Ovšem zaměstnanec, který je např. marketingový manažer, nákupčí nebo jiný pracovník s právem uzavírat obchod pro firmu, kde pracuje, by neměl odmítat povinnost prověřování nejen potenciálních obchodních partnerů. Nebo tuto povinnost přenechávat na někoho jiného např. účetní. Za předpokladu, že je zaměstnanec ve firmě spokojený a hodlá v podniku setrvat, měl by přijmout fakt, že i on by se měl podílet na prevenci zatažení podniku do podvodu na DPH. Měl by si uvědomit, že to vlastně dělá i sám pro sebe. Pokud se firma totiž dostane do „hledáčku“ správce daně a bude obviněna či vyšetřována pro daňový podvod, znamená to pro firmu nejen finanční náklady, ale také čas, aby prokázala opak, který se nemusí podařit a pro společnost by to mohlo mít i destruktivní následky.

Osobně si neumím představit dokazování opaku, že jsem něco nepředvíдалa, pokud jsem vlastně měla nebo mohla.

Věřím, že u některých respondentů vyplnění dotazníku vzbudilo zájem se více o tuto problematiku zajímat nebo se při nejmenším nad ní zamyslet. Považuji za úspěch, že alespoň jeden z respondentů má zájem o výsledky této práce a doufám, že nezůstane pouze u čtení, ale přijme také jistá opatření, protože má tu pravomoc výši rizika ovlivnit.

V první řadě se jedná sice o teoretická opatření, ale nejdůležitější je tyto opatření aplikovat v praxi a vydržet u nich. Díky nástrojům, které v právní úpravě nyní máme není ani nutné se bát případné spolupráce s nespolehlivým plátcem, nicméně je důležité vědět, jak se případným rizikům bránit.

6 Summary

This thesis discusses the risks of a VAT payers getting involved in a VAT fraud. The VAT is considered to be one of the most complex and complicated taxes in the Czech Republic. Due to this fact interpreting of the VAT law is not always right. This misunderstanding can lead to a Tax officer's investigation. VAT payers can be involved in the VAT fraud not only because of misinterpreting but also because of irresponsibility and lack of information about their business partners who can be unreliable payers. A goal of this thesis is to analyze possible risks for tax payers and to introduce best practices that can lower the risk of getting involved in the tax fraud for tax payers.

In the theoretical part of the thesis the main concepts such as unreliable payer and VAT liability are introduced. The main source of the practical part was a questionnaire. Employees from different disciplines and entrepreneurs were interviewed. In this part knowledge of the main concepts was analyzed. Some answers were excluded due to irrelevance. The

rest of answers were examined and possibilities of getting involved into the VAT fraud were identified. Next to that the examined answers showed if there are some best practices in companies of respondents how to prevent getting involved into the VAT fraud. In a conclusion of the thesis there are some advices for companies and model internal guidelines that can be implemented in companies in order to prevent getting involved into the VAT fraud.

Key words: VAT fraud, unreliable payer, tax risks, VAT

JEL Classification: H25, H26, K42

7 Seznam literatury

Kobík, J., & Kohoutková, A. (2016). *Další oblíbené omyly daňových subjektů a správců daně a jejich možná řešení*. Praha: Wolters Kluwer.

Ryneš, P. (2018). *Podvojně účetnictví a účetní závěrka: Průvodce podvojným účetnictvím k 1.1.2018*. ANAG.

Široký, J. (2018). *Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 28 členských států EU, legislativní základy daňové harmonizace včetně judikátů SDEU, společný konsolidovaný základ daně (CCCTB), akční plán BEPS, zdanění finančního sektoru (7. aktualizované a přepracované vydání)*. Praha: Leges.

Vančurová, A., Láchová, L., & Vítková, J. (2016). *Daňový systém ČR (2016 ed.)*. V Praze: 1. VOX.

Legislativní zdroje

Zákon č. 235/2004 sb., o dani z přidané hodnoty

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu

Směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty

Elektronická kniha

Hanych, M., Drgová, A., & Gremlica, M. (2018). *Zdanění kryptoměn* [Online]. Brno: SimpleTax. Retrieved from <https://www.zdanenikryptomen.cz/zdanenikryptomen.pdf>

Internetové zdroje

Blockchain [Online]. (2018). Retrieved March 31, 2019, from <https://cs.wikipedia.org/wiki/Blockchain>

Daňové a účetní aspekty kryptoměn – videopřednáška [Online]. (2017). Retrieved March 31, 2019, from <https://www.uctovani.net/clanek.php?t=Danove-a-ucetni-aspekty-kryptomen-videoprednaska&idc=294>

Sundarajan, S. (2018). EU Parliament Votes for Closer Regulation of Cryptocurrencies [Online]. Retrieved April 01, 2019, from <https://www.coindesk.com/eu-parliament-votes-for-closer-regulation-of-cryptocurrencies>

Informace GŘ k aplikaci § 106a zákona č. 235/2004 Sb. ve znění Dodatku č. 4 [Online]. (2017). Retrieved March 26, 2019, from <https://www.financ-nisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-pridane-hodnoty/informace- stanoviska-a-sdeleni/nespoleh-liv-y-platce/Info-k-aplikaci-par106a-zakona235-2004Sb-dodatek4-8938>

Metodický pokyn o přístupu povinných osob k digitálním měnám [Online]. (2013). Retrieved March 31, 2019, from <https://www.mfcr.cz/cs/archiv/agenda-financniho-analytic-keho-utvaru/novinky-fau/2013/digitalni-meny-14568>

Procházka, J. (2018). Nepláči DPH či podvodníci? Jejich počet strmě roste [Online]. Retrieved March 11, 2019, from https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/neplatici-dph-ci-podvodnici-jejich-pocet-strme-roste-114780.html?utm_source=portal&utm_medium=web&utm_campaign=clanky_souvisejici

Nespolehlivých plátců DPH je nejméně za poslední rok [Online]. (2018). Retrieved March 11, 2019, from <https://www.bisnode.cz/o-bisnode/o-nas/novinky/nespoleh-liv-yh-platcu-dph-je-nejmene-za-posledni-rok/>

Počet nespolehlivých plátců DPH poprvé v historii klesl [Online]. (2018). Retrieved March 17, 2019, from <https://www.bisnode.cz/o-bisnode/o-nas/novinky/pocet-nespoleh-liv-yh-platcu-dph-poprve-v-historii-klesl/>

Poslanecká sněmovna opět schválila daňový balíček Ministerstva financí [Online]. (2019). Retrieved March 26, 2019, from <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2019/poslanecka-snemovna-opet-schvalila-danov-34638>

Registr plátců DPH [Online]. Retrieved March 08, 2019, from <https://adisreg.mfcr.cz/adisc/DphReg>

Linx, P. (2019). Rozsáhlá novela zákona DPH pro rok 2019 a její přechodná ustanovení [Online]. Retrieved March 26, 2019, from <https://www.moorestephens.cz/rozsahla-novela-zakona-dph-pro-rok-2019-a-jeji-prechodna-ustanoveni/>

Věc C-264/14: Rozsudek Soudního dvora (pátého senátu) ze dne 22. října 2015 (žádost o rozhodnutí o předběžné otázce Högsta förvaltningsdomstolen – Švédsko) – Skatteverket v. David Hedqvist „Řízení o předběžné otázce — Společný systém daně z přidané

hodnoty (DPH) — Směrnice 2006/112/ES — Články 2 odst. 1 písm. c) a 135 odst. 1 písm. d) až f) — Služby za úplatu — Směna virtuální měny ‚bitcoin‘ za tradiční měny — Osvo-
bození od daně“ [Online]. (2015). Retrieved March 31, 2019, from [https://publicati-
ons.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/3f2f909f-a23b-11e5-b528-
01aa75ed71a1/language-cs](https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/3f2f909f-a23b-11e5-b528-01aa75ed71a1/language-cs)

Truhlářová, M. (2017). Virtuální měny, kryptoměny a ručení za DPH: Kryptoměny a
DPH v EU [Online]. Retrieved March 31, 2019, from [https://portal.pohoda.cz/zakon-a-
pravo/finance-a-dane/virtualni-meny-kryptomeny-a-ruceni-za-dph/](https://portal.pohoda.cz/zakon-a-pravo/finance-a-dane/virtualni-meny-kryptomeny-a-ruceni-za-dph/)

Z nespolehlivých plátců DPH se stávají nespolehlivé osoby [Online]. (2017). Retrieved
March 11, 2019, from [https://www.bisnode.cz/o-bisnode/o-nas/novinky/z-nespolehli-
vych-platcu-dph-se-stavaji-nespolehlive-osoby/](https://www.bisnode.cz/o-bisnode/o-nas/novinky/z-nespolehli-vych-platcu-dph-se-stavaji-nespolehlive-osoby/)

Zpráva o činnosti Finanční správy ČR a Celní správy ČR za rok 2017 [Online]. (2018).
Retrieved March 17, 2019, from [https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/dane/danove-a-
celni-statistiky/zpravy-o-cinnosti-financni-a-celni-sprav/2017/zprava-o-cinnosti-fi-
nancni-spravy-cr-a-c-32401](https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/dane/danove-a-celni-statistiky/zpravy-o-cinnosti-financni-a-celni-sprav/2017/zprava-o-cinnosti-fi-nancni-spravy-cr-a-c-32401)

Seznam obrázků, grafů a tabulek

Obrázek 1: Osoby v DPH	4
Graf 1: Odpovědi respondentů na otázku „Vyberte povinnosti daňového poplatníka DPH“	16
Graf 2: Odpovědi respondentů na otázku „Vyberte práva daňového poplatníka DPH“	17
Graf 3: Odpovědi respondentů na otázku „Jaké zákony upravují práva a povinnosti daňových poplatníků u DPH?“	18
Graf 4: Odpovědi respondentů na otázky „Setkali jste se s pojmem nespolehlivý plátc“ a „Víte, co pojem nespolehlivý plátc znamená?	19
Graf 5: Odpovědi respondentů na otázku „Kdo se může stát nespolehlivým plátcem DPH?“	20
Graf 6: Odpovědi respondentů na otázky „Setkali jste se s pojmem nespolehlivá osoba?“ a „Víte, co pojem nespolehlivá osoba znamená?	21
Graf 7: Odpověď respondentů na otázku „Setkali jste se s pojmem ručení za daň?“	22
Graf 8: Odpovědi respondentů na otázku „Co znamená pojem ručení za daň?“	22
Graf 9: Odpovědi na otázku „Kdo používá nástroj ručení za daň?“	23
Graf 10: Odpovědi respondentů na otázku „Kdy může nastat využití institutu ručení za daň správcem daně?“	23
Graf 11: Odpovědi respondentů na otázku „Setkali jste se s pojmem zajišťovací příkaz?“	28
Graf 12: Odpověď respondentů na otázku „Kdy byste zajišťovací příkaz použili?“	28
Graf 13: Odpovědi respondentů na otázku „Lze někde zjistit informace o nespolehlivém plátc/osobě?“	31
Graf 14: Odpovědi respondentů na otázku „Najdete nového dodavatele služeb či zboží, budete dodavatele prověřovat z pohledu plátce DPH?“	31
Graf 15: Odpovědi respondentů na otázku „Používáte ve společnosti nějaké postupy pro snížení daňového rizika, resp. institutu nespolehlivého plátce daně a ručení za daň?“ ..	32
Graf 16: Vyhodnocení daňových rizik na základě výsledků z dotazníku	33
Tabulka 1: Vývoj počtu nespolehlivých plátců v krajích	10
Tabulka 2: Využití kroků k předcházení daňových rizik – odpovědi	34

Tabulka 3: Pozice respondentů nevyžívající kroky ke snížení daňového rizika	36
---	----

Seznam příloh

Příloha 1: Upravené odpovědi o irelevantní respondenty.....	49
Příloha 2: Odpovědi respondentů, co by je zajímalo v případě prověrování nových dodavatelů.....	52

Seznam zkratk

AML zákon – Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu

ČR – Česká republika

Daňový řád – Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

DPH – daň z přidané hodnoty

EU – Evropská unie

FAÚ – Finanční analytický úřad

GFŘ – Generální finanční ředitelství

KH – kontrolní hlášení

ZDP – Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

ZDPH – Zákon č. 235/2004 sb., o dani z přidané hodnoty

Přílohy

Příloha 1: Upravené odpovědi o irelevantní respondenty

Vyberte povinnosti daňového poplatníka DPH.	všichni	irelevantní odpovědi	po úpravě
Zveřejnění všech bankovních účtů, které využívá ke své ekonomické činnosti.	31	-1	30
Spolupracovat se zahraničními dodavateli, odběrateli.	5	0	5
Podávat daňové přiznání správně a včas.	60	-9	51
Podávat kontrolní hlášení správně a včas.	51	-6	45
Vyberte práva daňového poplatníka DPH.			
Možnost ověřit údaje o jiném plátcí DPH – platnost DIČ, bankovní účet, adresu, kde je vykonávána ekonomická činnost)	52	-7	45
Stát se dobrovolným plátcem DPH.	34	-3	31
Právo na vrácení přeplatku na dani bez žádosti.	26	-4	22
Jaké zákony upravují práva a povinnosti daňový poplatníků u DPH?			
Daňový řád	34	-3	31
Zákon o silniční dani	6	-1	5
Zákon o DPH	50	-6	44
Zákon o dani z příjmů	25	-6	19
Setkali jste se s pojmem nespolehlivý plátce?			
ANO	47	-5	42
NE	18	-6	12
Víte, co pojem nespolehlivý plátce znamená?			
ANO	47	-3	44
NE	18	-8	10
Setkali jste se s pojmem nespolehlivá osoba?			
ANO	37	-2	35
NE	28	-9	19
Víte, co pojem nespolehlivá osoba znamená?			
ANO	32	-2	30
NE	33	-9	24

Kdo se může stát nespolehlivým plátcem DPH?			
Plátce DPH, kterému přišla výzva k potvrzení či opravě kontrolního hlášení.	3	0	3
Plátce DPH, který opakovaně podává špatné daňové přiznání či kontrolní hlášení.	34	-5	29
Plátce DPH, který podal chybné kontrolní hlášení, ale na výzvu správce daně chybu odstranil.	3	0	3
Plátce DPH, kterému byla opakovaně dovozměřená daň oproti poslední dani.	22	0	22
Plátce DPH, který nespolupracuje se správcem daně.	42	-4	38
Plátce DPH, který neuvedl úplně či pravdivě informace k registraci k DPH, např. neuvedl správně místo pro vykonávání ekonomické činnosti.	28	-6	22
Lze někde zjistit informace o nespolehlivém plátcí/osobě?			
ANO	62	-10	52
NE	3	-1	2
Kde byste informace o plátcí DPH hledali?			
Vaše odpověď			
Najdete nového dodavatele služeb či zboží, budete dodavatele prověřovat z pohledu plátce DPH?			
ANO	42	-5	37
NE	23	-6	17
V případě, že ano, co by vás o dodavateli zajímalo?			
Setkali jste se s pojmem ručení za daň?			
ANO	31	-2	29
NE	33	-9	24
Co znamená pojem ručení za daň?			

Zaplatit DPH správci daně, přestože ten dostal DPH zapláceno.	2	-1	1
Zaplatit DPH namísto dodavatele, který DPH za poskytnuté plnění nezaplatil správci daně.	52	-7	45
Zaplatit zálohu na DPH při registraci k DPH správci daně.	11	-3	8
			0
Kdo používá nástroj ručení za daň?			0
Dodavatel	12	-4	8
Správce daně	45	-6	39
Odběratel	8	-1	7
Kdy může nastat využití institutu ručení za daň správcem daně?	64		
Sjednaná cena není obvyklá – je výrazně nižší oproti konkurenční ceně.	12	0	12
Sjednaná cena není obvyklá – je výrazně vyšší oproti konkurenční ceně.	7	-2	5
Naplnil se tzv. znalostní test ohledně neuhrazené daně či zasažení transakce podvodem	20	-2	18
Odběratel zaplatil dodavateli na zahraniční či nezveřejněný účet a dodavatel DPH nezaplatil.	37	-4	33
Přijaté plnění od osoby, o které je zveřejněno, že je nespolehlivá osoba.	29	-5	24
Byla poskytnuta úplata za zdanitelné plnění prostřednictvím virtuální měny.	11	-2	9
Setkali jste se s pojmem zajišťovací příkaz?			
ANO	32	-4	28
NE	33	-7	26
Kdy byste zajišťovací příkaz použili?	64		
Při spolupráci s nespolehlivým plátcem/osobou DPH.	27	-4	23
Plátce daně očekává vysokou daňovou povinnost, a tak zaplatí správci daně část daňové povinnosti předem.	17	-5	12
Daň na DPH je vysoká a existuje riziko nezaplacení DPH poskytovatelem plnění.	32	-4	28
Používáte ve společnosti nějaké postupy pro snížení daňového rizika, resp. institutu nespolehlivého plátce daně a ručení za daň?			

ANO	15	-1	14
NE	13	-2	11
NEVÍM	37	-8	29

Příloha 2: Odpovědi respondentů, co by je zajímalo v případě prověřování nových dodavatelů

Na jaké pozici pracujete?	Najdete nového dodavatele služeb či zboží, budete dodavatele prověřovat z pohledu plátce DPH?	V případě, že ano, co by vás o dodavateli zajímalo?
obchodní ředitel v malé společnosti	ANO	zda není nespolehlivý plátce/osoba, zda není v likvidaci/insolvenci, reference
Accounting Manager	ANO	Zda je registrován k DPH, zda je nespolehlivý plátce. Ověřila bych si i jeho číslo bankovního účtu.
Senior Accountant	ANO	Zda je skutečně plátcem a zda není evidovaný jako nespolehlivý, jaké má zveřejněné bankovní spojení
IT systémový administrátor	ANO	jeho platební morálka (jestli není zadlužený> registr dlužníků)
Živnostník	ANO	Jeli registrovaným plátcem DPH
Účetní	ANO	Zda není nespolehlivým plátcem, zda má zveřejněné účty
zástupce manažera	ANO	spolehlivost
Marketingový manažer	ANO	Zda je plátcem a zda řádně platí a jaký je hospodářský výsledek jeho činnosti
HR asistent	ANO	
Prodejní poradce	ANO	solventnost, spolehlivost
Finanční oddělení správa dluhů	ANO	plátce/neplátce, spolehlivost/nespolehlivost
COO	ANO	
účetní konzultant	ANO	Zda je veden jako nespolehlivý plátce nebo nespolehlivá osoba
Účetní	ANO	Zda je nespolehlivý plátce, pokud ano, hrozí mi riziko ručení za DPH, které on má odvést (já nárokovat).
Mzdová účetní	ANO	Spolehlivost
DWHoperator	ANO	jeho dluhy
Programátor	ANO	Jestli je plátce DPH a pokud ano, tak jestli je spolehlivý
Procurement asistent	ANO	zda správné odvádí DPH

Asistentka úředník	ANO	Bezdlužnost, finanční stabilita, obrat jestli má vše v pořádku
krizové řízení	ANO	zda se jedná o spolehlivého plátce z pohledu DPH
OSVČ	ANO	Blondýna 90-60-90
státní úředník	ANO	zveřejněné účty, sídlo – zda se nejedná o virtuální adresu, plátcovství od kdy, dobrovolné apod., častá změna místní příslušnosti, jestli uveřejňuje účetní závěrky, existenci webových stránek, výpis z veřejného rejstříku – kdo je jednatel, zda se příliš často nemění, jestli to není osoba ze země jako např. Ukrajina, Bulharsko, Rumunsko, zda má adresu v ČR, jestli (i Čech) nemá třeba adresu na radnici...
Bankovní úřednice	ANO	
Hlavní účetní	ANO	
Účetní	ANO	Vše
Poradce	ANO	Bankovní účet shodný s tím, který poskytl
Účetní	ANO	zda není veden jako nespolehlivý plátce
Nezaměstnaná – bývalá obchodní manažerka	ANO	Zda má vše v pořádku
Účetní	ANO	DIČ
Účetní	ANO	Registrace, DIČ
Účetní asistent	ANO	Zda se nejedná o nespolehlivého plátce
Marketingová asistentka	ANO	
Senior účetní	ANO	Platná registrace k DPH
Financial Controller	ANO	Zda je v seznamu plátců vůbec uveden a jestli není uveden jako nespolehlivý.
Asistent účetní, administrativní asistent	ANO	Zda je plátce, zda je spolehlivý plátce.
Financial manager	ANO	spolehlivý/nespolehlivý; zveřejněný bankovní účet; insolvence – pokud ano, z jakého důvodu.